

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Obsah dokumentu má informatívny charakter

460/1992

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA

1992. szeptember 1.

PREAMBULUM

Mi, a szlovák nemzet,
nem feledve őseink politikai és kulturális örökségét, a nemzeti létért és az önálló
államiságért folytatott küzdelmek évszázados tapasztalatait,
Cirill és Metód szellemi örökségének és a Nagymorva Birodalom történelmi
hagyatékának szellemében,
a nemzetek önrendelkezéshez való természetes jogából kiindulva,
a Szlovák Köztársaság területén élő nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok
tagjaival közösen,
a többi demokratikus állammal való tartós, békés együttműködés érdekében,
törekedve a demokratikus kormányzás érvényesítésére, a szabad élet
biztosítékainak megteremtésére, valamint a szellemi kultúra fejlesztésére és a
gazdasági prosperitás biztosítására,
tehát mi, a Szlovák Köztársaság polgárai, választott képviselőink révén a következő
alkotmányt fogadjuk el:

ELSŐ CÍM

Első szakasz

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

1. cikk (1) A Szlovák Köztársaság szuverén, demokratikus jogállam. Nem kötődik sem ideológiához, sem valláshoz.
- (2) A Szlovák Köztársaság elfogadja és betartja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, a rá nézve kötelező érvényű nemzetközi szerződéseket és további vállalt nemzetközi kötelezettségeit.
2. cikk (1) Az államhatalom forrása a polgárok közössége, a polgárok azt választott képviselőik útján vagy közvetlenül gyakorolják.
- (2) Az állami szervek csak az alkotmány alapján, az alkotmányos kereteken belül, törvény által meghatározott mértékben és módon járhatnak el.
- (3) Mindenki megteheti azt, amit törvény nem tilt, és senki sem kényszeríthető arra, hogy olyat tegyen, amire törvény nem kötelez.
3. cikk (1) A Szlovák Köztársaság területe egységes és oszthatatlan.
- (2) A Szlovák Köztársaság államhatára csak alkotmánytörvénnyel változtatható meg.
4. cikk (1) Az ásványkincsek, a barlangok, a felszín alatti vízkészlet, a természetes gyógyvízforrások és a vízfolyások a Szlovák Köztársaság tulajdonát képezik. A Szlovák Köztársaság óvja és ápolja e kincseket, kíméletesen és hatékonyan hasznosítja az ásványkincset és a természeti örökséget polgárai és a jövő nemzedékek javára.

(2) Tilos a Szlovák Köztársaság területén található víztestekből vételezett víz szállítóeszközökkel vagy csővezetéken a Szlovák Köztársaság határain túlra történő szállítása; a tiltás alól kivételt képez a személyes fogyasztásra szánt víz, a Szlovák Köztársaság területén töltött, fogyasztói csomagolású ivóvíz és a Szlovák Köztársaság területén töltött, fogyasztói csomagolású természetes ásványvíz, valamint a humanitárius és veszélyhelyzeti segítségnyújtásra szolgáló víz. A személyes fogyasztásra szánt víz, a humanitárius és veszélyhelyzeti segítségnyújtásra szolgáló víz szállításának feltételeit törvény szabályozza.

5. cikk (1) A szlovák állampolgárság megszerzését és elvesztését törvény szabályozza.

(2) Akarata ellenére senkit nem lehet megfosztani szlovák állampolgárságától.

6. cikk (1) A Szlovák Köztársaság területén az államnyelv a szlovák nyelv.

(2) Az államnyelvtől eltérő nyelvek használatát a hivatali érintkezésben törvény szabályozza.

7. cikk (1) A Szlovák Köztársaság szabad elhatározása alapján más államokkal államkapcsolatot hozhat létre. Más államokkal való államkapcsolat létrehozásáról vagy az ilyen kapcsolatból való kilépésről alkotmánytörvény és az azt megerősítő népszavazás dönt.

(2) A Szlovák Köztársaság törvényben előírt módon ratifikált és kihirdetett nemzetközi szerződéssel vagy ilyen szerződés alapján jogkörei egy részét átruházhatja az Európai Közösségekre és az Európai Unióra. Az Európai Közösségek és az Európai Unió kötelező erejű jogi aktusai elsőbbséget élveznek a Szlovák Köztársaság törvényeivel szemben. Az implementálást igénylő kötelező erejű jogi aktusok átvétele a 120. cikk (2) bekezdése szerint törvény vagy kormányrendelet formájában történik.

(3) A béke, a biztonság és a demokratikus berendezkedés megőrzése érdekében a Szlovák Köztársaság nemzetközi szerződésben meghatározott feltételek mellett kollektív biztonsági szervezethez csatlakozhat.

(4) Az emberi jogokra és alapvető szabadságokra vonatkozó nemzetközi szerződések, a nemzetközi politikai szerződések, katonai jellegű nemzetközi szerződések, a Szlovák Köztársaság számára nemzetközi szervezetekben tagsági viszonyt keletkeztető nemzetközi szerződések, általános jellegű nemzetközi gazdasági szerződések, az alkalmazásukhoz külön törvény elfogadását igénylő nemzetközi szerződések, valamint a természetes és jogi személyek számára jogokat vagy kötelezettségeket közvetlenül megalapozó nemzetközi szerződések érvényességéhez a ratifikációt megelőzően a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának jóváhagyása szükséges.

(5) Törvénnyel szemben elsőbbséget élveznek a törvényben előírt módon ratifikált és kihirdetett, emberi jogokra és alapvető szabadságokra vonatkozó nemzetközi szerződések, az alkalmazásukhoz külön törvény elfogadását nem igénylő nemzetközi szerződések, valamint a természetes és jogi személyek számára jogokat vagy kötelezettségeket közvetlenül megalapozó nemzetközi szerződések.

7.a cikk A Szlovák Köztársaság támogatja a külföldön élő szlovákok nemzeti öntudatának és kulturális identitásának megőrzését, támogatja az e célból létrehozott intézményeiket és kapcsolattartásukat az anyaországgal.

Második szakasz

Állami jelképek

8. cikk A Szlovák Köztársaság állami jelképei az állami címer, az állami pecsét és az állami himnusz.

9. cikk (1) A Szlovák Köztársaság állami címere kora gótikus pajzson vörös mezőben kék hármass halom kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt.

(2) A Szlovák Köztársaság állami zászlaja három, fehér, kék és piros színű vízszintes sávból áll, előlapján a Szlovák Köztársaság állami címerével.

(3) A Szlovák Köztársaság állami pecsétje a Szlovák Köztársaság állami címere, körben a Slovenská republika felirattal.

(4) A Szlovák Köztársaság állami himnusza a "Nad Tatrou sa blýska" című dal első két versszaka.

(5) A Szlovák Köztársaság állami jelképeivel és ezek használatával kapcsolatos részletszabályokat törvény állapítja meg.

Harmadik szakasz

A Szlovák Köztársaság fővárosa

10. cikk (1) A Szlovák Köztársaság fővárosa Pozsony.

(2) Pozsonynak mint a Szlovák Köztársaság fővárosának jogállását törvény szabályozza.

MÁSODIK CÍM

ALAPVETŐ JOGOK ÉS SZABADSÁGOK

Első szakasz

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

12. cikk (1) Minden ember szabad, egyenlő méltósága és joga van. Az alapvető jogok és szabadságok megvonhatatlanok, elidegeníthetetlenek, elvülhetetlenek és megszüntethetetlenek.

(2) Az alapvető jogok és szabadságok a Szlovák Köztársaság területén nemre, fajra, színre, nyelvre, vallásra, politikai vagy más véleményre, nemzeti vagy társadalmi származásra, nemzetiséghez vagy etnikai csoporthoz való tartozásra, vagyoni, születési vagy egyéb helyzetre való tekintet nélkül mindenki számára garantáltak. Emiatt senkit nem érhet kár, és senkit nem lehet előnyben vagy hátrányban részesíteni.

(3) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy szabadon döntsön nemzetiségéről. Tilos e döntés bármiféle befolyásolása, valamint az elnemetietlenítésre irányuló mindennemű nyomásgyakorlás.

(4) Senkinek a jogai nem csorbíthatók alapvető jogainak és szabadságainak érvényesítése miatt.

13. cikk (1) Kötelességek csak

a) törvénnyel vagy törvény alapján, annak keretei között, az alapvető jogok és szabadságok tiszteletben tartásával,

b) a 7. cikk (4) bekezdés szerinti, a természetes és jogi személyek számára kötelezettségeket vagy jogokat közvetlenül megalapozó nemzetközi szerződéssel vagy c) a 120. cikk (2) bekezdés szerinti kormányrendelettel állapíthatók meg.

(2) Az alapvető jogok és szabadságok csak törvényben, a jelen alkotmányban megállapított feltételekkel korlátozhatók.

(3) Az alapvető jogok és szabadságok törvényi korlátozásának azonos módon kell vonatkoznia a meghatározott feltételeket teljesítő minden esetre.

(4) Az alapvető jogok és szabadságok korlátozása esetén tiszteletben kell tartani azok lényeges tartalmát és értelmét. Korlátozások csak meghatározott céllal alkalmazhatók.

Második szakasz

ALAPVETŐ EMBERI JOGOK ÉS SZABADSÁGOK

14. cikk Mindenki jogképes.

15. cikk (1) Minden embernek joga van az élethez. Az emberi életet már a születés előtt védelem illeti meg.

(2) Senkit sem szabad az életétől megfosztani.

(3) A halálbüntetés nem megengedett.

(4) E cikk értelmében nem minősül az alapvető jogok megsértésének, ha valakit olyan cselekménnyel összefüggésben fosztottak meg életétől, amely a törvény szerint nem büntetendő.

16. cikk (1) Az egyén és a magánélet sérthetatlensége biztosított. E jog csak törvényben meghatározott feltételek mellett korlátozható.

(2) Senkit nem lehet kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.

17. cikk (1) A személyi szabadság mindenki számára biztosított.

(2) Senkit nem lehet másként, mint törvényben meghatározott módon és okokból büntetőeljárás alá vonni vagy szabadságától megfosztani. Senkit nem lehet szabadságától kizárólag azért megfosztani, mert nem képes szerződéses kötelezettségének eleget tenni.

(3) A terhelt és a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyt csak törvényben meghatározott esetekben lehet őrizetbe venni. Az őrizetbe vett személlyel azonnal közölni kell az őrizetbe vétel okait, és a kihallgatásától számított legkésőbb 48 órán belül, terrorcselekmény esetén 96 órán belül szabadlábra kell helyezni vagy bíróság elé kell állítani. Az őrizetbe vett személyt a bíró az átvételtől számított 48 órán belül, különösen súlyos bűncselekmény esetén 72 órán belül köteles kihallgatni és határozatot hozni előzetes letartóztatásba helyezéséről vagy szabadon bocsátásáról.

(4) A terheltet csak írásbeli indokolással ellátott bírósági határozat alapján lehet elfogni. Az elfogott személyt 24 órán belül bíróság elé kell állítani. Az elfogott személyt a bíró az átvételtől számított 48 órán belül, különösen súlyos bűncselekmény esetén 72 órán belül köteles kihallgatni és határozatot hozni előzetes letartóztatásba helyezéséről vagy szabadon bocsátásáról.

(5) Előzetes letartóztatásba helyezni bárkit csak törvény által meghatározott okokból és időtartamra és csak bírósági határozat alapján lehet.

(6) Törvény állapítja meg, mely esetekben lehet valakit a beleegyezése nélkül intézeti egészségügyi ellátásban részesíteni vagy tartani. Az ilyen intézkedésről 24 órán belül tájékoztatni kell a bíróságot, amely az elhelyezésről 5 napon belül határoz.

(7) A terhelt elmeállapotának megfigyelését csak bíróság rendelheti el.

18. cikk (1) Senkit nem lehet kényszermunkának vagy kényszerszolgálatnak alávetni.

(2) Az (1) bekezdés nem vonatkozik

a) a szabadságvesztés-büntetésüket töltő személyek vagy a szabadságvesztés-büntetést helyettesítő egyéb büntetésüket töltő személyek számára törvény által kiszabott munkára,

b) a katonai szolgálatra vagy a sorkatonai szolgálatot kiváltó, törvény által meghatározott egyéb szolgálatra,

c) elemi csapás, baleset esetén vagy emberéletem, egészséget, jelentős vagyoni értéket fenyegető egyéb veszély idején törvény alapján megkövetelt szolgálatra,

d) mindazokra a tevékenységekre, amelyeket mások életének, egészségének vagy jogainak védelme érdekében törvény előír,

e) törvény alapján végzett községi közmunkára.

19. cikk (1) Mindenkinek joga van emberi méltósága, becsülete, jó hírneve megőrzéséhez és neve védelméhez.

(2) Mindenkinek joga van a magán- és családi életébe történő jogosulatlan beavatkozás elleni védelemhez.

(3) Mindenkinek joga van a személyével kapcsolatos adatok jogosulatlan gyűjtése, nyilvánosságra hozatala vagy az azokkal való egyéb visszaélés elleni védelemhez.

20. cikk (1) Mindenkit megillet a tulajdonhoz való jog. Minden tulajdonos tulajdonjogának azonos tartalma van, és egyenlő védelmet élvez. A jogellenesen szerzett vagyont nem illeti meg védelem. Az örökléshez való jog biztosított.

(2) Törvény állapítja meg, hogy a 4. cikkben említett vagyonon kívül mely egyéb, a társadalmi szükségletek, az élelmiszer-biztonság, a nemzetgazdasági fejlődés és a közérdek biztosítása céljából szükséges vagyon lehet az állam, az önkormányzat vagy meghatározott jogi és természetes személyek kizárólagos tulajdonában. Törvény azt is megállapíthatja, hogy meghatározott dolgok kizárólag szlovák állampolgárok vagy a Szlovák Köztársaságban székhellyel rendelkező jogi személyek tulajdonában lehetnek.

(3) A tulajdon felelősséggel jár. Tulajdonnal visszaélni mások jogainak sérelmére vagy törvénnyel védett közérdek rovására nem lehet. A tulajdonjog gyakorlása az emberi egészséget, a természetet, a műemlékeket és a környezetet törvényben meghatározott mértéken felül nem károsíthatja.

(4) Kisajátításra és a tulajdonjog kényszerű korlátozására csak a szükséges mértékben, közérdekből, törvény alapján és megfelelő kártalanítás ellenében kerülhet sor.

(5) Egyéb beavatkozás a tulajdonjogba csak jogellenesen szerzett vagy illegális jövedelemből származó vagyon esetében megengedhető, és csak akkor, ha az a nemzetbiztonság, a közrend, a erkölcsök vagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében egy demokratikus társadalomban szükséges. A feltételeket törvény határozza meg.

21. cikk (1) A magánlakás sérthetetlen. Az ott lakó beleegyezése nélkül oda senki nem léphet be.

(2) Házkutatás csak büntetőeljárás céljára, indokolással ellátott írásos bírósági határozattal rendelhető el. A házkutatás végrehajtásának módját törvény állapítja meg.

(3) A magánlakás sérthetlenségébe történő egyéb beavatkozás törvénnyel csak akkor engedélyezhető, ha az az élet-, egészség- vagy vagyonvédelem, valamint mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében vagy a közrend súlyos veszélyeztetésének elhárítása céljából egy demokratikus társadalomban szükséges. Vállalkozási célra vagy más gazdasági tevékenység végzésére is használt magánlakás esetében az ilyen beavatkozás törvénnyel akkor is engedélyezhető, ha az a közigazgatás feladatainak teljesítéséhez elengedhetetlenül szükséges.

22. cikk (1) A levéltitok, a másnak továbbított üzenetek és egyéb iratok titkossága és a személyi adatok védelme biztosított.

(2) Senki nem sértheti meg a levéltitkot, sem más iratok és rögzített tartalmak titkosságát, akár magánéleti szintéren tárolják, akár postán vagy más módon továbbították azokat; ez alól kivételt képeznek a törvényben meghatározott esetek. Hasonlóképpen garantált a telefonon és távirón vagy más hasonló berendezésen továbbított üzenetek titkossága.

23. cikk (1) A szabad mozgás és tartózkodás joga biztosított.

(2) A Szlovák Köztársaság területén minden jogszerűen tartózkodó személynek joga van ahhoz, hogy az ország területét szabadon elhagyja.

(3) Az (1) és (2) bekezdésekben foglalt szabadságokat törvény korlátozhatja, amennyiben az a nemzetbiztonság, a közrend fenntartása, a közegészség védelme, vagy mások jogainak és szabadságainak védelme és meghatározott földrajzi területeken a természet védelme érdekében szükséges.

(4) Minden polgárnak joga van szabadon belépni a Szlovák Köztársaság területére. Egy polgár sem kényszeríthető arra, hogy hazáját elhagyja, és nem lehet őt kiutasítani.

(5) Külföldit csak törvényben meghatározott esetekben lehet kiutasítani.

24. cikk (1) A gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadsága biztosított. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés megváltoztatásának szabadságát. Mindenkinek joga van a felekezeten kívüliséghez. Mindenkinek joga van nézeteit kinyilvánítani.

(2) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy vallását vagy meggyőződését mind egyénileg, mind másokkal együttesen, mind a magánéletben, mind a nyilvánosság előtt, istentisztelet, vallásos cselekmények, oktatás és szertartások végzése útján gyakorolja.

(3) Az egyházak és vallási közösségek saját ügyeiket önállóan igazgatják, így különösen az állami szervektől függetlenül létrehozzák saját szerveiket, kinevezik lelkészeiket, biztosítják a hitoktatást, szerzetesrendeket és egyéb egyházi intézményeket alapítanak.

(4) Az (1)-(3) bekezdésekben meghatározott jogok gyakorlását csak törvény korlátozhatja, ha az a közrend, a közegészség, az erkölcs vagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében egy demokratikus társadalomban szükséges.

25. cikk (1) A Szlovák Köztársaság védelme az állampolgárok számára köteleesség és becsületbeli ügy. A honvédelmi kötelezettséget törvény szabályozza.

(2) Senki nem kényszeríthető katonai szolgálatra, ha az ellentétben áll lelkiismereti vagy vallási meggyőződésével. A részleteket törvény állapítja meg.

Harmadik szakasz **POLITIKAI JOGOK**

26. cikk (1) A véleménynyilvánítás szabadsága és az információhoz való jog biztosított.

(2) Mindenkinek joga van véleményét szóban, írásban, sajtó útján, képi ábrázolással vagy más módon kifejezni, valamint joga van eszméket és információkat országhatárokon való tekintet nélkül szabadon felkutatni, befogadni és átadni. Sajtótermék kiadása nem esik engedélyezési eljárás alá. A rádiózás és televíziózás terén folytatott vállalkozói tevékenység állami engedélyhez köthető. A feltételeket törvény állapítja meg.

(3) Tilos a cenzúra.

(4) A véleménynyilvánítás szabadsága, valamint az információ felkutatásának és terjesztésének joga törvénnyel csak akkor korlátozható, ha az intézkedés egy demokratikus társadalomban mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges, vagy ha a nemzetbiztonságról, a közrend fenntartásáról, a közegészség és az erkölcs védelméről van szó.

(5) A közhatalom gyakorlására jogosult szervek kötelesek tevékenységükről megfelelő módon államnyelven tájékoztatni. Ennek feltételeit és módját törvény állapítja meg.

27. cikk (1) A petíciós jog garantált. A közérdekű és más közös érdeket érintő ügyekben mindenkinek joga van egyedül vagy másokkal együtt az állami szervekhez és a helyi önkormányzati szervekhez kérelemmel, javaslattal és panasszal fordulni.

(2) Nem megengedett az olyan petíció, amely alapvető jogok és szabadságok megsértésére szólít fel.

(3) Petícióval nem lehet beavatkozni a bíróság függetlenségébe.

28. cikk (1) A békés gyülekezés joga garantált.

(2) E jog gyakorlásának feltételeit a közterületen való gyülekezés esetében törvény állapítja meg, ha az intézkedés egy demokratikus társadalomban mások jogainak és szabadságainak védelme, a közrend fenntartása, a közegészség, az erkölcs védelme, a vagyonvédelem érdekében vagy nemzetbiztonsági szempontból szükséges. A gyülekezést nem lehet közigazgatási szerv engedélyéhez kötni.

29. cikk (1) Az egyesülési jog garantált. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy másokkal egyesületekben, társaságokban vagy más szervezetekben egyesüljön.

(2) Az állampolgároknak joguk van pártokat és politikai mozgalmakat alapítani és azokban egyesülni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglalt jogok csak törvényben meghatározott esetekben korlátozhatók, ha az egy demokratikus társadalomban nemzetbiztonsági szempontból, a közrend védelme és a bűncselekmények megelőzése vagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.

(4) A pártok és a politikai mozgalmak, valamint az egyesületek, társaságok és más szervezetek az államtól elválasztva működnek.

30. cikk (1) Az állampolgároknak joguk a közügyekben való részvételhez, ezt a jogukat közvetlenül vagy szabadon választott képviselőik útján gyakorolják. A

Szlovák Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden külföldi állampolgárnak joga van ahhoz, hogy a községi és a magasabb szintű területi önkormányzati választásokon választó és választható legyen.

(2) Választásokat a törvényben előírt választási ciklusokat nem meghaladó időközönként kell tartani.

(3) A választójog általános, egyenlő és közvetlen, a szavazás titkos. A választójog gyakorlásának feltételeit törvény állapítja meg.

(4) Az állampolgárok egyenlő feltételekkel tölthetnek be választott és egyéb köztisztviseléseket.

31. cikk A politikai jogok és szabadságok törvényi szabályozásának, értelmezésének és alkalmazásának lehetővé kell tennie és védelmeznie kell a politikai erők demokratikus társadalmon belüli szabad versenyt.

32. cikk Amennyiben az alkotmányos szervek tevékenysége és a törvényi eszközök hatékony alkalmazása ellehetetlenül, az állampolgároknak joguk van szembeszegülni mindenkivel, aki a jelen alkotmányban rögzített alapvető emberi jogokon és szabadságokon alapuló demokratikus berendezkedés megszüntetésére törekszik.

Negyedik szakasz

A NEMZETI KISEBBSÉGEK ÉS ETNIKAI CSOPORTOK JOGAI

33. cikk Senkinek nem származhat hátránya abból, hogy valamely nemzeti kisebbséghez vagy etnikai csoporthoz tartozik.

34. cikk (1) A Szlovák Köztársaságban nemzeti kisebbséget vagy etnikai csoportot alkotó állampolgárok számára garantált a sokrétű fejlődés lehetősége, elsősorban az a jog, hogy a kisebbség vagy csoport más tagjaival együtt fejlesszék saját kultúrájukat, saját anyanyelvükön információkat befogadjanak és adjanak, nemzetiségi egyesületeket, művelődési és kulturális intézményeket alapítsanak és működtessenek. A részletszabályokat törvény állapítja meg.

(2) A nemzeti kisebbséghez vagy etnikai csoporthoz tartozó állampolgárok számára az államnyelv elsajátításának jogán kívül törvényben meghatározott módon és feltételek mellett garantált a jog

a) az adott kisebbség vagy csoport nyelvén történő oktatáshoz,

b) az adott kisebbség vagy csoport nyelvének hivatali érintkezésben való használatához,

c) a nemzeti kisebbségeket és etnikai csoportokat érintő ügyek intézésében való részvételhez.

(3) A nemzeti kisebbséghez vagy etnikai csoporthoz tartozó állampolgárok jelen alkotmányban garantált jogainak gyakorlása nem veszélyeztetheti a Szlovák Köztársaság szuverenitását és területi egységét, és nem vezethet a lakosság többi részének diszkriminálásához.

Ötödik szakasz
GAZDASÁGI, SZOCIÁLIS ÉS KULTURÁLIS JOGOK

35. cikk (1) Mindenkinek joga van a foglalkozás szabad megválasztásához és az életpályára való felkészüléshez, valamint joga van vállalkozni és egyéb kereső tevékenységet folytatni.

(2) Az egyes tevékenységek folytatására vagy egyes foglalkozások gyakorlására vonatkozó feltételeket és korlátozásokat törvény állapíthatja meg.

(3) Az állampolgárok számára garantált a munkához való jog. Az állam megfelelő mértékű anyagi támogatást nyújt azon polgárai számára, akik önhibájukon kívül e jogukat nem gyakorolhatják. A feltételeket törvény állapítja meg.

(4) Törvény az (1)-(3) bekezdésekben meghatározott jogok vonatkozásában a külföldiekre eltérő szabályozást is megállapíthat.

36. cikk A munkavállalóknak joguk van a méltányos és kielégítő munkafeltételekhez. Törvény biztosítja számukra különösen

a) az elvégzett munkáért járó, tisztességes életszínvonalat biztosító méltányos díjazáshoz való jogot,

b) az önkényes elbocsátás és a hátrányos munkahelyi megkülönböztetés elleni védelmet,

c) a megfelelő munkavédelmet,

d) a maximálisan megengedett munkaidőt,

e) megfelelő mértékű pihenőidőt,

f) az éves fizetett szabadság minimális időtartamát,

g) kollektív megállapodásra irányuló tárgyalás folytatásához való jogot.

37. cikk (1) Mindenkinek joga van gazdasági és szociális érdekeinek védelmében másokkal szabadon társulni.

(2) Szakszervezetek az államtól függetlenül alakulnak. Egy adott vállalaton vagy ágazaton belül tilos a szakszervezetek számát korlátozni vagy valamely szakszervezetet előnyben részesíteni.

(3) A szakszervezetek tevékenysége, illetve más gazdasági vagy szociális érdekvédelmi szervezetek alakulása és tevékenysége törvénnyel csak akkor korlátozható, ha az a nemzetbiztonság, a közrend vagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében egy demokratikus társadalomban szükséges.

(4) A sztrájkjog garantált. A feltételeket törvény állapítja meg. Nem illeti meg a sztrájkjoga a bírákat, ügyészeket, a fegyveres erők és fegyveres testületek tagjait, valamint a tűzoltóság és a mentőszolgálatok tagjait és alkalmazottait.

38. cikk (1) A nők, a fiatalok és a fogyatékos személyek fokozott munkahelyi egészségvédelemre és a speciális munkafeltételekre jogosultak.

2) A fiatalok és a fogyatékos személyek a munkajogi viszonyokban különleges védelemre jogosultak, valamint joguk van arra, hogy az életpályára való felkészülés során segítséget kapjanak.

(3) Az (1) és (2) bekezdésekben foglalt jogok részletszabályait törvény állapítja meg.

39. cikk (1) Idős kor, munkaképtelenség vagy az eltartó elvesztése esetén az állampolgárok megfelelő mértékű anyagi támogatásra jogosultak.

(2) Minden szociálisan rászorult személy az alapvető életfeltételeinek biztosításához szükséges mértékű támogatásra jogosult.

(3) Az (1) és (2) bekezdésekben foglalt jogok részletszabályait törvény állapítja meg.
40. cikk Mindenkinnek joga van az egészsége védelméhez. Az egészségbiztosítás alapján az állampolgárok törvényben megállapított feltételekkel ingyenes egészségügyi ellátásra és gyógyászati segédeszközökre jogosultak.

41. cikk (1) A házasság férfi és nő között létrejövő egyedülálló kötelék. A Szlovák Köztársaság teljeskörűen védi és támogatja a házasság intézményét. A házasságot, a szülőséget és a családot törvény védi. A gyermekeket és fiatalkorúakat különleges védelem illeti meg.

(2) A nőt várandóssága idején különleges gondoskodás, munkajogi viszonyaiban védelem és állapotának megfelelő munkafeltételek illetik meg.

(3) A házasságban és a házasságon kívül született gyermekeket azonos jogok illetik meg.

(4) A gyermekekről való gondoskodás és a gyermekek nevelése a szülők joga; a gyermekeknek joguk van a szülői neveléshez és gondoskodáshoz. A szülőt jogaiban korlátozni és a kiskorú gyermeket a szülőtől annak akarata ellenére elválasztani csak törvény alapján meghozott bírósági határozattal lehet.

(5) A gyermekekről gondoskodó szülők az állam részéről támogatásra jogosultak.

(6) Az (1)-(5) bekezdésekben foglalt jogok részletszabályait törvény állapítja meg.

42. cikk (1) Mindenkinnek joga van a művelődéshez. Az intézményes nevelés-oktatásban való részvétel kötelező. A tankötelezettség időtartamát és korhatárát törvény állapítja meg.

(2) Az állampolgároknak joguk van az ingyenes alapfokú és középfokú, valamint az állampolgár képességei és a társadalom lehetőségei szerinti felsőfokú oktatáshoz.

(3) Nem állami fenntartású iskolákat alapítani és azokban oktatni csak törvényben megállapított feltételekkel lehet; az ilyen iskolákban az oktatás térítésköteles is lehet.

(4) Törvény állapítja meg, milyen feltételekkel jogosultak az állam részéről támogatásra tanulmányaik során az állampolgárok.

43. cikk (1) A tudományos kutatás és művészi alkotás szabadsága garantált. A szellemi alkotáshoz fűződő jogokat törvény védi.

(2) A kulturális javakhoz való hozzáférés joga törvényben megállapított feltételekkel garantált.

Hatodik szakasz

A KÖRNYEZET ÉS A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG VÉDELMEHEZ VALÓ JOG

44. cikk (1) Mindenkinnek joga van az egészséges környezethez.

(2) A környezetet és a kulturális örökséget mindenki köteles óvni és ápolni.

(3) Senki nem veszélyeztetheti vagy károsíthatja törvényben megállapított mértéken felül a környezetet, a természeti erőforrásokat és a műemlékeket.

(4) Az állam gondot fordít a természeti erőforrások kíméletes hasznosítására, a termőföld és az erdő talajának védelmére, az ökológiai egyensúly fenntartására, a környezetről való hatékony gondoskodásra és egyes vadon élő növény- és állatfajok védelmére.

(5) A termőföld és az erdő talaja mint nem megújuló természeti erőforrások az állam és a társadalom részéről kiemelt védelmet élveznek.

(6) Az (1)-(2) bekezdésekben foglalt jogok és köteleességek részletszabályait törvény állapítja meg.

45. cikk Mindenkinnek joga van az időben történő és hiánytalan tájékoztatáshoz a környezet állapotáról, valamint a kialakult állapot okairól és következményeiről.

Hetedik szakasz

A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ ÉS AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSHOZ VALÓ EGYÉB JOGOK

46. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy törvényben szabályozott módon független és pártatlan bíróság, valamint törvényben megállapított esetekben a Szlovák Köztársaság egyéb szerve előtt jogait érvényesíthesse.

(2) Ha törvény másként nem rendelkezik, az állítása szerint közigazgatási szerv döntése következtében jogsérelmet szenvedett személy a döntés törvényességének felülvizsgálata céljából bírósághoz fordulhat. Nem zárható ki a bíróság alapvető jogokat és szabadságokat érintő határozatok felülvizsgálatára vonatkozó hatásköre.

(3) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy bíróság, egyéb állami vagy közigazgatási szerv törvénysértő határozata vagy eljárási hibája következtében keletkezett kárát megtérítsék.

(4) A tisztességes eljáráshoz és az igazságszolgáltatáshoz való egyéb jogok érvényesítésének részletszabályait törvény állapítja meg.

47. cikk (1) Mindenkinnek joga van megtagadni a vallomást, ha azzal önmaga vagy hozzátartozója büntetőjogi felelősségre vonását kockáztatná.

(2) Bírósági és hatósági eljárásban az eljárás kezdetétől és törvényben meghatározott feltételekkel mindenkit megillet a jogi képviselőhez való jog.

(3) A (2) bekezdés szerinti eljárásban a felek egyenlőek.

(4) Tolmácshoz van joga annak, aki állítása szerint nem ismeri azt a nyelvet, amelyen a (2) bekezdés szerinti eljárás folyik.

48. cikk (1) Senki nem vonható el törvényes bírójától. A bíróság illetékességét törvény határozza meg.

(2) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy ügyét nyilvánosan, indokolatlan késedelem nélkül, személyes jelenlétében tárgyalják, és hogy a felvett bizonyítékokkal kapcsolatban kifejtthesse véleményét. A nyilvánosság csak törvényben megállapított esetekben zárható ki.

49. cikk Csak törvény állapíthatja meg, mely cselekmény minősül bűncselekménynek, és elkövetéséért milyen büntetés szabható ki vagy más személyi vagy vagyoni jellegű joghátrány alkalmazható.

50. cikk (1) Csak bíróság mondhatja ki bárki bűnösségét, és a szabhatja ki a bűncselekményért a büntetést.

(2) A büntetőeljárás alá vont személyt mindaddig ártatlannak kell tekinteni, amíg bíróság jogerős elmarasztaló ítélettel nem állapítja meg a bűnösségét.

(3) A vádlottnak joga van ahhoz, hogy a védelme előkészítéséhez időt és lehetőséget kapjon, valamint arra, hogy személyesen vagy védő útján védekezhessen.

(4) A vádlottnak jogában áll a vallomást megtagadni; ettől a jogától semmiféle módon nem fosztható meg.

(5) Senkit sem lehet büntetőeljárás alá vonni olyan cselekményért, amelyért egyszer már jogerősen elítélték, vagy a vád alól felmentették. Ez az alapelv nem zárja ki rendkívüli jogorvoslati eszközöknek törvénnyel összhangban történő érvényesítését.

(6) A cselekmény büntetethetőségének megítélése és a büntetés kiszabása az elkövetés idején hatályos törvény alapján történik. Későbbi törvényt akkor kell alkalmazni, ha az az elkövető számára kedvezőbb.

Nyolcadik szakasz

AZ ELSŐ ÉS MÁSODIK CÍMHEZ KAPCSOLÓDÓ KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

51. cikk (1) A 35., 36. cikkek, a 37. cikk (4) bekezdése, a 38-42. cikkek és a 44-46. cikkek szerinti jogok csak az említett rendelkezéseket végrehajtó törvények keretei között érvényesíthetőek.

(2) Háború, rendkívüli állapot, szükségállapot vagy veszélyhelyzet esetén az alapvető jogok és szabadságok korlátozásának feltételeit és mértékét, valamint a kötelességek mértékét alkotmánytörvény állapítja meg.

52. cikk (1) Ahol az alkotmányban az első és második címek alatti rendelkezésekben az „állampolgár” fogalom szerepel, azon a Szlovák Köztársaság állampolgárát kell érteni.

(2) A külföldiek a Szlovák Köztársaságban az alkotmány által biztosított alapvető jogokat és szabadságokat élvezik, kivéve, ha azok csak az állampolgárokat illetik meg.

(3) Ahol az eddigi jogszabályokban "állampolgár" fogalom szerepel, ezen minden ember értendő, ha olyan jogokról és szabadságokról van szó, amelyek az alkotmány szerint állampolgárságra való tekintet nélkül mindenkit megilletnek.

53. cikk A Szlovák Köztársaság menedékjogot nyújt a politikai jogok és szabadságok érvényesítése miatt üldözött külföldieknek. A menedékjog megtagadható attól, aki az alapvető emberi jogokkal és szabadságokkal ellentétesen cselekedett. A részletszabályokat törvény állapítja meg.

54. cikk Törvény korlátozhatja a vállalkozáshoz és egyéb gazdasági tevékenységhez való jogot, valamint a 29. cikk (2) bekezdése szerinti jogot bírák és ügyészek esetében, továbbá a 37. cikk (4) bekezdésében szereplő jogot az államigazgatásban és a helyi önkormányzatokban tisztséget betöltő személyek esetében, és a fegyveres erők és fegyveres testületek tagjai esetében a 27. és 28. cikkben szereplő jogot is, amennyiben azok a szolgálat ellátásával függenek össze. Az élet és az egészség védelmét közvetlenül szolgáló személyek esetében a sztrájkjog törvénnyel korlátozható.

HARMADIK CÍM

Első szakasz

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG GAZDASÁGA

55. cikk (1) A Szlovák Köztársaság gazdasága az ökoszociális piacgazdaság elvén alapul.

(2) A Szlovák Köztársaság védi és támogatja a gazdasági versenyt. A részletszabályokat törvény állapítja meg.

56. cikk (1) A Szlovák Nemzeti Bank a Szlovák Köztársaság független központi bankja. A Szlovák Nemzeti Bank törvényi felhatalmazás alapján saját hatáskörében jogalkotási jogkörrel rendelkezik.

(2) A Szlovák Nemzeti Bank legfőbb irányító szerve a Szlovák Nemzeti Bank Banktanácsa.

(3) Az (1) és (2) bekezdésekben foglaltak részletszabályait törvény állapítja meg.

57. cikk A Szlovák Köztársaság egységes vámterületet alkot.

58. cikk (1) A Szlovák Köztársaság pénzügyi gazdálkodásának keretét az állami költségvetés szabja meg. Az állami költségvetést törvény formájában fogadják el.

(2) Az állami költségvetés bevételeit, a költségvetési gazdálkodás szabályait, valamint az állami költségvetés és a területi egységek költségvetése közötti viszonyokat törvény szabályozza.

(3) A Szlovák Köztársaság állami költségvetéséhez kapcsolódó állami pénzalapokat csak törvénnyel lehet létrehozni.

59. cikk (1) Az adók, díjak és illetékek központi és helyi szintűek.

(2) Adó, díj és illeték törvényben vagy törvény alapján vehető ki.

Második szakasz

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG SZÁMVEVŐSZÉKE

60. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Számvevőszéke független szerv, amelynek tevékenysége az alábbiakkal való gazdálkodás ellenőrzésére terjed ki:

a) a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa vagy a kormány által jóváhagyott költségvetési eszközök,

b) az állam, a közjogi intézmények, a Szlovák Nemzeti Vagyonalap, a községek, a magasabb szintű területi egységek vagyona, vagyoni jellegű jogai, pénzeszközei, kötelezettségei és követelései, valamint az állam, a közjogi intézmények, a Szlovák Nemzeti Vagyonalap, a községek, a magasabb szintű területi egységek résztulajdonában levő jogi személyek, továbbá a községek és a magasabb szintű területi egységek által létrehozott jogi személyek vagyona, vagyoni jellegű jogai, pénzeszközei, kötelezettségei és követelései,

c) a Szlovák Köztársaság, valamint hazai jogi és természetes személyek számára külföldi fejlesztési vagy egyéb programokból nyújtott vagyon, vagyoni jellegű jogok, pénzeszközök és követelések,

d) az olyan vagyon, vagyoni jellegű jogok, pénzeszközök, követelések és kötelezettségek, amelyekre a Szlovák Köztársaság kezességet vállalt,

e) a közszolgálati tevékenységet folytató jogi személyek vagyona, vagyoni jellegű jogai, pénzeszközei, követelései és kötelezettségei.

(2) A számvevőszék (1) bekezdés szerinti ellenőrzési hatásköre az alábbi szervezetekre és személyekre terjed ki:

a) a Szlovák Köztársaság Kormánya, a minisztériumok és más központi államigazgatási szervek, valamint az azok alárendeltségében működő szervek,

b) az állami szervek, továbbá központi államigazgatási szerv vagy más állami szerv által létrehozott vagy annak fenntartásában működő jogi személyek,

- c) a községek és magasabb szintű területi egységek, továbbá a községek és a magasabb szintű területi egységek által alapított jogi személyek, valamint a községek és a magasabb szintű területi egységek résztulajdonában levő jogi személyek,
- d) az elkülönített állami pénzalapok, törvénnyel létrehozott közjogi intézmények, közjogi intézmények résztulajdonában levő jogi személyek, állami résztulajdonban levő jogi személyek,
- e) a Szlovák Nemzeti Vagyonalap, valamint azon jogi személyek, amelyekben a Szlovák Nemzeti Vagyonalap meghatározott mértékű résztulajdonnal rendelkezik,
- f) természetes és jogi személyek.

61. cikk (1) A számvevőszék élén az elnök áll. Az elnököt és az alelnököket a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa választja meg és hívja vissza.

(2) A számvevőszék elnökévé és alelnökévé bármely szlovák állampolgár megválasztható, aki a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába képviselővé választható.

(3) A számvevőszék elnökévé és alelnökévé ugyanaz a személy legfeljebb két egymást követő hétéves időszakra választható meg.

(4) A számvevőszéki elnöki és alelnöki tisztséggel összeférhetetlen: a más közhatalmi szervben betöltött tisztség, a munkaviszony vagy ezzel egyenértékű, munkavégzésre irányuló jogviszony, továbbá a vállalkozási tevékenység, a vállalkozási tevékenységet folytató jogi személy irányító vagy ellenőrző szervében való tagság, illetve más gazdasági vagy jövedelemszerző tevékenység, kivéve a saját vagyon kezelését, a tudományos, az oktató, az irodalmi vagy a művészeti tevékenységet.

62. cikk A számvevőszék a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elé terjeszti az ellenőrzési tevékenysége eredményeiről szóló jelentést, mégpedig legalább évente egyszer, valamint minden olyan esetben, amikor erre a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa felhívja.

63. cikk A számvevőszék jogállását, hatáskörét, szervezeti felépítését és ellenőrzési tevékenységének alapvető szabályait törvény állapítja meg.

NEGYEDIK CÍM **A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS**

64. cikk A helyi önkormányzás alapvető egysége a község. Helyi önkormányzat a község és a magasabb szintű területi egység.

64.a cikk A község és a magasabb szintű területi egység a Szlovák Köztársaság önálló helyi önkormányzati és közigazgatási egysége, amelyet a területén lakóhellyel rendelkező személyek alkotnak. A részletszabályokat törvény állapítja meg.

65. cikk (1) A község és a magasabb szintű területi egység jogi személy, amely vagyonával és pénzeszközeivel törvényben meghatározott feltételek mellett önállóan gazdálkodik.

(2) A község és a magasabb szintű területi egység szükségleteit elsősorban a saját bevételeiből, illetve állami támogatásokból fedezi. Törvény állapítja meg, mely adók, díjak és illetékek képezik a község és melyek a magasabb szintű területi egység bevételeit. Állami támogatások csak törvényi keretek között igényelhetők.

66. cikk (1) Közös érdekeltségű feladatok ellátása céljából a községnek joga van más községekkel társulni; hasonlóképpen a magasabb szintű területi egységnek is joga

van társulni más magasabb szintű területi egységekkel. A feltételeket törvény állapítja meg.

(2) Községek egyesítését, szétválását vagy megszüntetését törvény szabályozza.

67. cikk (1) A helyi önkormányzás közmeghallgatás, községi szintű és területi szintű helyi népszavazás, valamint a község vagy a magasabb szintű területi egység önkormányzati szervei útján valósul meg. A községi szintű és területi szintű helyi népszavazás feltételeit törvény állapítja meg.

(2) Község és magasabb szintű területi egység számára csak törvénnyel vagy a 7. cikk (5) bekezdése szerinti nemzetközi szerződés alapján lehet a helyi önkormányzás gyakorlását érintően kötelelességeket előírni és korlátozásokat szabni.

(3) Község vagy magasabb szintű területi egység tevékenységébe az állam csak törvényben meghatározott módon avatkozhat be.

68. cikk A helyi önkormányzást érintő ügyekben, valamint törvényben meghatározott feladatok ellátása érdekében a község vagy a magasabb szintű területi egység önkormányzati rendeletet adhat ki.

69. cikk (1) A község szervei

a) a községi képviselő-testület,

b) a polgármester.

(2) A községi képviselő-testületet a községi képviselők alkotják. A képviselőket a község területén lakóhellyel rendelkező lakosok négy évre választják. A képviselők választása általános, egyenlő és közvetlen választójog alapján, titkos szavazással történik.

(3) A polgármestert a község területén lakóhellyel rendelkező lakosok általános, egyenlő és közvetlen választójog alapján, titkos szavazással négy évre választják. A polgármester a község végrehajtó szerve; igazgatja és képviseli a községet. Törvény állapítja meg, milyen okból és módon hívható vissza megbízási idejének letelte előtt a polgármester.

(4) A magasabb szintű területi egység szervei

a) a magasabb szintű területi egység képviselő-testülete,

b) a magasabb szintű területi egység elnöke.

(5) A képviselő-testületet a magasabb szintű területi egység képviselői alkotják. A képviselőket a magasabb szintű területi egység területén lakóhellyel rendelkező lakosok általános, egyenlő és közvetlen választójog alapján, titkos szavazással négy évre választják.

(6) A magasabb szintű területi egység elnökét a magasabb szintű területi egység területén lakóhellyel rendelkező lakosok általános, egyenlő és közvetlen választójog alapján, titkos szavazással négy évre választják. Törvény állapítja meg, milyen okból és módon hívható vissza megbízási idejének lejártá előtt az elnök. Az elnök a magasabb szintű területi egység végrehajtó szerve; igazgatja és képviseli azt.

70. cikk Községek várossá nyilvánításának módját és feltételeit törvény szabályozza; ugyancsak törvény szabályozza a városi önkormányzati szervek nevét.

71. cikk (1) Meghatározott helyi államigazgatási feladatok törvénnyel átruházhatók a községre és a magasabb szintű területi egységre. Az így átruházott államigazgatási feladat ellátásával kapcsolatos költségeket az állam viseli.

(2) Az államigazgatási feladatok ellátása során a község vagy a magasabb szintű területi egység saját illetékességi területére vonatkozóan törvény felhatalmazása

alapján és annak keretei között önkormányzati rendeletet adhat ki. A községre vagy magasabb szintű területi önkormányzatra törvénnyel átruházott államigazgatási feladatok ellátását a kormány irányítja és ellenőrzi. A részletszabályokat törvény állapítja meg.

ÖTÖDIK CÍM TÖRVÉNYHOZÓ HATALOM

Első szakasz

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG NEMZETI TANÁCSA

72. cikk A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a Szlovák Köztársaság egyedüli alkotmányozó és törvényhozó szerve.

73. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa 150 képviselőből áll, a képviselőket négy évre választják.

(2) A képviselők az állampolgárokat képviselik. Megbízatusukat személyesen, lelkiismeretük és meggyőződésük szerint látják el, utasítások őket nem kötik.

74. cikk (1) A képviselőket általános, egyenlő, közvetlen választójog alapján, titkos szavazással választják.

(2) Képviselővé a választójoggal rendelkező, 21. életévét betöltött és a Szlovák Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező állampolgár választható.

(3) A képviselők választásának részletszabályait törvény állapítja meg.

75. cikk (1) Amikor a képviselő első alkalommal vesz részt a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának ülésén, az alábbi szövegű esküt teszi:

„Becsületemre és lelkiismeretemre fogadom, hogy a Szlovák Köztársasághoz hű leszek. Kötelességeimet az állampolgárok érdekében teljesítem. Az alkotmányt és a törvényeket megtartom, azok érvényesítése érdekében fogok dolgozni.”

(2) Az eskü megtagadása vagy a fenntartásokkal történő eskütétel a képviselői megbízatás elvesztésével jár.

76. cikk A képviselők megválasztásának érvényességét a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa hitelesíti.

77. cikk (1) A képviselői tisztséggel összeférhetetlenek az alábbi tisztségek: bíró, ügyész, alapvető jogok biztosa, fegyveres erők és fegyveres testületek tagja, európai parlamenti képviselő.

(2) Ha a képviselőt kinevezték a Kormány tagjává, e tisztség ellátásának ideje alatt képviselői megbízatása nem szűnik meg, de nem gyakorolható.

78. cikk (1) A képviselő nem vonható felelősségre a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsában vagy annak bizottságaiban leadott szavazata miatt, még képviselői megbízatása megszűnését követően sem.

(2) A képviselő nem vonható büntetőjogi felelősségre a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsában vagy annak valamely szervében tett kijelentéseiért, még a képviselői megbízatása megszűnését követően sem. A képviselő a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa fegyelmi jogköre alá tartozik.

(3) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának hozzájárulása nélkül a képviselőt nem lehet előzetes letartóztatásba helyezni.

(4) Ha a képviselőt bűncselekmény elkövetése közben tetten érik és őrizetbe veszik, a hatáskörrel rendelkező illetékes szerv köteles erről haladéktalanul tájékoztatni a

Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnökét, valamint a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa mandátumvizsgáló és mentelmi bizottságának elnökét. Ha a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa mandátumvizsgáló és mentelmi bizottsága ezt követően nem adja hozzájárulását az őrizetbe vételhez, a képviselőt azonnal szabadlábra kell helyezni.

(5) Az előzetes letartóztatás ideje alatt a képviselő megbízatása nem szűnik meg, de nem gyakorolható.

79. cikk A képviselő a megbízatási ideje alatt és annak megszűnte után is megtagadhatja a vallomást olyan ügyekben, amelyekről tisztségének gyakorlása során szerzett tudomást.

80. cikk (1) A képviselő interpellációt intézhet a Szlovák Köztársaság Kormányához, a Kormány tagjaihoz vagy más központi államigazgatási szerv vezetőjéhez a hatáskörükbe tartozó ügyekben. A képviselőnek 30 napon belül kell választ kapnia.

(2) Az interpellációkra adott választ a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa megvitatja, a vita összeköthető bizalmi szavazással.

81. cikk A képviselő lemondhat megbízatásáról a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának ülésén tett személyes nyilatkozatával. Amennyiben ebben a képviselőt súlyos körülmények gátolják, a lemondást a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elnökének írásban is benyújthatja; ilyen esetben a képviselő megbízatása akkor szűnik meg, amikor a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke az írásbeli lemondást átveszi.

81a. cikk A képviselő megbízatása megszűnik

a) az adott választási ciklus lejártával,

b) a megbízatásról történő lemondással,

c) a választhatóság jogának elvesztésével,

d) a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának feloszlásával,

e) a 77. cikk (1) bekezdése szerinti összeférhetetlenség létrejöttével,

f) azon ítélet jogerőre emelkedésének napjával, amellyel a képviselőt szándékos bűncselekmény elkövetéséért elítélték, vagy amellyel a képviselőt bűncselekmény elkövetéséért elítélték, és a szabadságvesztés végrehajtását a bíróság nem függesztette fel.

82. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa folyamatosan ülészik.

(2) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának alakuló ülését a köztársasági elnök hívja össze a választási eredmény kihirdetését követő 30 napon belül. Amennyiben ezt nem teszi meg, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a választási eredmény kihirdetését követő 30. napon ül össze.

(3) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa határozattal felfüggesztheti ülészeit. A felfüggesztés időtartama egy évben nem haladhatja meg a négy hónapot. Az ülés felfüggesztésének időtartama alatt a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke, alelnökei és bizottságai ellátják feladatukat.

(4) Az ülés felfüggesztésének időtartama alatt a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a kitűzött időpont előtt is összehívhatja a Nemzeti Tanács ülését. Ezt minden esetben megteszi, ha azt a Kormány vagy a képviselők együtöde indítványozza.

(5) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának ülészeit a választási ciklus lejártával vagy a Nemzeti Tanács feloszlásával ér véget.

83. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának üléseit az elnök hívja össze.
(2) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának ülését akkor is összehívja, ha azt a képviselők legalább egyötöde indítványozza. Ilyen esetben az ülés összehívására hét napon belül kerül sor.

(3) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának ülései nyilvánosak.

(4) Zárt ülés csak a törvény által megállapított esetekben vagy akkor tartható, ha erről a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a képviselők háromötödös többségével határoz.

84. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa akkor határozatképes, ha képviselőinek több mint a fele jelen van.

(2) A jelen Alkotmány eltérő rendelkezése hiányában a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által hozott határozatok érvényességéhez a jelen levő képviselők többségének szavazata szükséges.

(3) A 7. cikk (3) és (4) bekezdése szerinti nemzetközi szerződés jóváhagyásához, valamint a köztársasági elnök által a 102. cikk o) pontja szerint visszaküldött törvények elfogadásához az összes képviselő többségének szavazata szükséges.

(4) Az alkotmány elfogadásához, az alkotmány és alkotmánytörvény módosításához, a 7. cikk (2) bekezdése szerinti nemzetközi szerződés jóváhagyásához, a köztársasági elnök visszahívásáról tartandó népszavazás elrendeléséről szóló határozat elfogadásához, a köztársasági elnök elleni vádemeléshez, más országgal szembeni hadüzenethez és a köztársasági elnök 102. cikk (1) bekezdés j) pontja szerinti döntésének megsemmisítéséhez az összes képviselő legalább háromötödös többségének szavazata szükséges.

85. cikk A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának vagy annak valamely szervének felkérésére a Szlovák Köztársaság Kormányának tagja vagy más központi államigazgatási szerv vezetője köteles a Nemzeti Tanács vagy az adott szerv ülésén részt venni.

86. cikk A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa saját hatáskörében eljárva főként:
a) elfogadja az alkotmányt, az alkotmánytörvényeket és egyéb törvényeket, és ellenőrzi azok betartását,

b) alkotmánytörvénnyel jóváhagyja a Szlovák Köztársaság és más államok közötti államkapcsolat létrehozásáról szóló szerződést, valamint annak felmondását,

c) dönt a népszavazási kezdeményezésről,

d) a ratifikációt megelőzően jóváhagyja az emberi jogokról és alapvető szabadságokról szóló nemzetközi szerződéseket, a nemzetközi politikai szerződéseket, a katonai jellegű nemzetközi szerződéseket, a Szlovák Köztársaság számára nemzetközi szervezetekben tagsági viszonyt keletkeztető nemzetközi szerződéseket, az általános jellegű nemzetközi gazdasági szerződéseket, az alkalmazáshoz külön törvény elfogadását igénylő nemzetközi szerződéseket, valamint a természetes és jogi személyek számára kötelezettségeket vagy jogokat közvetlenül megalapozó nemzetközi szerződéseket, egyúttal dönt arról, hogy ezek a nemzetközi szerződések a 7. cikk (5) bekezdése alá esnek-e,

e) törvénnyel minisztériumokat és más államigazgatási szerveket hoz létre,

f) megvitatja a Szlovák Köztársaság Kormányának programnyilatkozatát, ellenőrzi a Kormány tevékenységét, megtárgyalja a Kormány vagy kormánytag elleni bizalmatlansági indítványt,

g) jóváhagyja az állami költségvetést, felügyeli annak végrehajtását, és jóváhagyja a zárszámadást,

h) alapvető belpolitikai, nemzetközi, gazdasági, szociális és egyéb politikai kérdéseket vitat meg,

i) dönt a 102. cikk (1) bek. j) pontja szerinti elnöki döntés megsemmisítéséről, ha az a demokratikus állam és a jogállamiság elveivel ellentétes; az elfogadott határozat kötelező érvényű, és a törvényekkel azonos módon kerül kihirdetésre,

j) megválasztja és felmenti a Szlovák Köztársaság Számvevőszékének elnökét és alelnökeit, valamint a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának három tagját,

k) dönt a hadüzenetről, ha a Szlovák Köztársaságot támadás éri, vagy ha az a támadások elleni közös nemzetközi védelmi szerződésből fakadó kötelezettség, valamint a háború befejezését követően dönt a békekötésről,

l) jóváhagyja a szlovák fegyveres erők külföldi alkalmazását, kivéve a 119. cikk p) pontja szerinti eseteket,

m) jóváhagyja külföldi fegyveres erők tartózkodását a Szlovák Köztársaság területén.
87. cikk (1) Törvényjavaslatot terjeszthetnek elő a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának bizottságai, képviselői és a Szlovák Köztársaság Kormánya.

(2) Ha a Szlovák Köztársaság elnöke a törvényt észrevételekkel visszaküldi, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa azt ismételten megvitatja, és amennyiben elfogadja, a törvényt ki kell hirdetni.

(3) A törvényt a Szlovák Köztársaság elnöke, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke és a Szlovák Köztársaság miniszterelnöke látja el kézjeggyel. Ha a köztársasági elnök észrevételei ellenére a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a törvényt ismételten jóváhagyja, ám a köztársasági elnök azt nem írja alá, a törvényt a köztársasági elnök aláírása nélkül is kihirdetik.

(4) A törvény a kihirdetéssel válik érvényessé. Törvények, nemzetközi szerződések és nemzetközi szervezet által elfogadott, a 7. cikk (2) bekezdése szerinti kötelező erejű jogi aktusok kihirdetésének részletszabályait törvény állapítja meg.

88. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Kormánya vagy kormánytagja ellen benyújtott bizalmatlansági indítványról a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa akkor tárgyal, ha azt a képviselők legalább egyötöde kezdeményezi.

(2) A Szlovák Köztársaság Kormánya vagy annak tagja elleni bizalmatlansági indítvány elfogadásához az összes képviselő több mint felének szavazata szükséges.

88.a cikk A 102. cikk (1) bek. j) pontja szerinti köztársasági elnöki döntés megsemmisítésére irányuló indítványról a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa akkor tárgyal, ha azt az összes képviselő legalább egyötöde kezdeményezi.

89. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnökét a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa titkos szavazással, az összes képviselő több mint felének szavazatával választja meg és hívja vissza. Az elnök csak a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának tartozik felelősséggel.

(2) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke

a) összehívja és vezeti a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának ülését,

b) aláírja az Alkotmányt, az alkotmánytörvényeket és a törvényeket,

c) fogadja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa képviselőinek esküjét,

d) kitűzi a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába történő választást, a köztársasági elnök választását és a helyi önkormányzati választásokat,

e) elrendeli a Szlovák Köztársaság elnökének visszahívásáról tartandó népszavazást,
f) törvényben meghatározott további feladatokat lát el.

(3) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a választási ciklus lejártát követően mindaddig tisztségében marad, amíg a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa az új elnököt meg nem választja.

90. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnökét az alelnökök helyettesítik. Az alelnököket a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa titkos szavazással az összes képviselő több mint felének szavazatával választja meg és hívja vissza. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának alelnöke a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának tartozik felelősséggel.

(2) A 89. cikk (3) bekezdése a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának alelnökére is vonatkozik.

91. cikk A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának tevékenységét az elnök és az alelnökök irányítják és szervezik.

92. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a képviselőkől bizottságokat hoz létre, amelyek a Nemzeti Tanács kezdeményező és ellenőrző szerveként működnek; a bizottsági elnököket a Nemzeti Tanács titkos szavazással választja meg.

(2) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának és bizottságainak ülésezési rendjét törvény állapítja meg.

Második szakasz

ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁS

93. cikk (1) Népszavazás erősíti meg a más államokkal való államkapcsolat létrehozásáról vagy az abból való kilépésről szóló alkotmánytörvényt.

(2) Népszavazás további fontos közérdekű kérdésekről is dönthet.

(3) Nem képezhetik népszavazás tárgyát az alapvető jogok és szabadságok, az adók és az állami költségvetés.

94. cikk A népszavazáson minden olyan szlovák állampolgárnak joga van részt venni, aki a nemzeti tanácsi képviselők választásán választó.

95. cikk (1) A köztársasági elnök népszavazást rendel el, ha azt petíció formájában legkevesebb 350 000 állampolgár kezdeményezi, vagy ha arról a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa határozatot hoz; a köztársasági elnök a népszavazást az petíciós ívek átvételétől vagy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa határozatának elfogadásától számított 30 napon belül rendeli el.

(2) A népszavazás elrendelése előtt a köztársasági elnök kérheti a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságától annak megállapítását, hogy a népszavazásra irányuló petíció tárgya vagy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának határozata alapján az (1) bekezdés szerint elrendelendő népszavazás tárgya összhangban van-e az Alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel. Ha a köztársasági elnök a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságától kéri annak megállapítását, hogy a népszavazásra irányuló petíció tárgya vagy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának határozata alapján az (1) bekezdés szerint elrendelendő népszavazás tárgya összhangban van-e az alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel, az (1) bekezdésben megszabott határidő az indítvány benyújtásának napjától kezdve az alkotmánybírósági döntés jogerőre emelkedésének napjáig felfüggesztésre kerül.

96. cikk (1) Népszavazás elrendelésére irányuló nemzeti tanácsi határozat elfogadását a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának képviselői vagy a Szlovák Köztársaság Kormánya kezdeményezheti.

(2) A népszavazást a köztársasági elnök által történő elrendelésétől számított 90 napon belül kell megtartani.

97. cikk (1) Népszavazás a nemzeti tanácsi választás időpontját megelőző 90 napon belül nem tartható.

(2) Népszavazás a nemzeti tanácsi választás napján is tartható.

98. cikk (1) A népszavazás eredménye akkor érvényes, ha a népszavazáson a választásra jogosultak több mint a fele részt vett, és ha a döntést a népszavazáson a résztvevők többsége támogatta.

(2) A népszavazáson elfogadott döntést a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a törvényekkel azonos módon hirdeti ki.

99. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a népszavazás eredményét annak hatályba lépését követő három év elteltével alkotmánytörvénnyel módosíthatja vagy helyezheti hatályon kívül.

(2) Azonos tárgyú népszavazás legkorábban az előző népszavazást követő három év elteltével tartható.

100. cikk A népszavazás lebonyolításának feltételeit törvény állapítja meg.

HATODIK CÍM

VÉGREHAJTÓ HATALOM

Első szakasz

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE

101. cikk (1) A Szlovák Köztársaság államfője a köztársasági elnök. A köztársasági elnök képviseli a Szlovák Köztársaságot mind külföldön, mind belföldön, döntéseivel biztosítja az alkotmányos szervek szabályszerű működését. A köztársasági elnök lelkiismerete és meggyőződése szerint látja el hivatalát, utasítások nem kötik.

(2) A köztársasági elnököt a Szlovák Köztársaság állampolgárai közvetlenül, titkos szavazással öt évre választják. A köztársasági elnök választásán választójoggal rendelkeznek azok az állampolgárok, akik a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa képviselőinek választásán választójoggal rendelkeznek.

(3) Köztársasági elnöki tisztségre jelöltet állíthat a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának legalább 15 képviselője, valamint aláírásával 15 000 olyan állampolgár, aki a nemzeti tanácsi választáson választó. A jelöléseket a választás kitűzését követő 21 napon belül kell eljuttatni a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnökéhez.

(4) Megválasztott köztársasági elnökké az a jelölt válik, aki megszerezte a választásra jogosultak érvényes szavazatainak több mint a felét. Ha egyik jelölt sem kapja meg a megválasztáshoz szükséges szavazattöbbséget, 14 napon belül második választási fordulóra kerül sor. A második fordulóra a legtöbb érvényes szavazatot megszerzett két jelölt jut be. A második fordulóban az a jelölt válik megválasztott köztársasági elnökké, aki megszerezte a második körben részt vevő szavazók leadott érvényes szavazatainak többségét.

(5) Ha a választás első fordulójában a legtöbb érvényes szavazatot szerzett két jelölt valamelyike elveszíti a választhatóság jogát, vagy visszalép a jelöltségtől, a második

fordulóba az a jelölt jut be, aki az első körben a következő legtöbb érvényes szavazatot szerezte meg. Ha nincs két jelölt a második fordulóhoz, akkor arra nem kerül sor, és a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke hét napon belül új választást tűz ki úgy, hogy arra a kitűzéstől számított 60 napon belül sor kerüljön.

(6) Ha a köztársasági elnöki tisztségért csak egy jelölt indul, a választáson az ő személyéről szavaznak; megválasztott köztársasági elnökké akkor válik, ha megszerzi a választáson részt vevő szavazók leadott érvényes szavazatainak többségét.

(7) A köztársaság elnöknek megválasztott jelölt eskütétellel lép hivatalba. A megválasztott jelölt a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa előtt a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága elnökének kezébe teszi le az esküt azon a napon délben, amely napon az előző köztársasági elnök megbízatása lejár.

(8) Ha a köztársasági elnök megbízatása idő előtt szűnt meg, a megválasztott jelölt a választási eredmény kihirdetését követő napon délben teszi le esküjét és lép hivatalba.

(9) A Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága dönt arról, hogy a köztársasági elnök megválasztása alkotmányos és törvényes volt-e.

(10) A köztársasági elnök megválasztásának részletszabályait törvény állapítja meg.

102. cikk (1) A köztársasági elnök

a) képviseli a Szlovák Köztársaságot a külfölddel való kapcsolattartásban, nemzetközi szerződéseket megtárgyal és ratifikál. A nemzetközi szerződések megtárgyalását a Szlovák Köztársaság Kormányára vagy a Kormány jóváhagyásával annak egyes tagjaira átruházhatja,

b) a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságához fordulhat annak eldöntése érdekében, hogy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának jóváhagyásához kötött letárgyalt nemzetközi szerződés összhangban van-e az Alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel,

c) fogadja, megbízza és felmenti a diplomáciai képviseletek vezetőit

d) összehívja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának alakuló ülését,

e) feloszlatja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsát, ha a Szlovák Köztársaság Kormányának kinevezésétől számított hat hónapon belül a Nemzeti Tanács nem fogadta el a kormányprogramot, vagy ha a Nemzeti Tanács három hónapon belül nem hagyta jóvá a Kormány által benyújtott és bizalmi szavazással egybekötött törvényjavaslatot, vagy ha a Nemzeti Tanács három hónapnál hosszabb ideig nem volt határozatképes annak ellenére, hogy az ülésezést nem függesztették fel, és az adott időszakban az ülést ismételten összehívták, vagy ha az ülésezést hosszabb időre függesztették fel, mint amit az Alkotmány lehetővé tesz. Elnöki ciklusa utolsó hat hónapjában, valamint háború, rendkívüli állapot vagy szükségállapot esetén a köztársasági elnök ezzel a jogával nem élhet. A köztársasági elnök feloszlatja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsát, ha a visszahívásáról tartott népszavazáson a választók a köztársasági elnököt nem hívták vissza.

f) aláírja a törvényeket,

g) kinevezi és felmenti a miniszterelnököt és a többi kormánytagot, megbízza őket az egyes minisztériumok vezetésével, és elfogadja lemondásukat; a 115. és 116. cikkben felsorolt esetekben felmenti a miniszterelnököt és a többi kormánytagot.

h) törvény által előírt esetekben kinevezi és felmenti a központi államigazgatási szervek vezetőit, a vezető kormánytisztviselőket és más tisztviselőket; kinevezi és

felmenti a felsőoktatási intézmények rektorait, kinevezi az egyetemi tanárokat, kinevezi és előlépteti a táborno­kokat,

i) kitünteté­seket adományoz, ha arra más szervezet nem hatalmaz fel,

j) elengedi és enyhíti a bíróság által büntetőeljárás során kiszabott bünteté­seket, valamint egyéni vagy közgye­lem formájában mentesít az elítéléshez fűző­dő hátrányos jogkövetkezmények alól,

k) ellátja a hadsereg főparancsnoki tisztségét,

l) a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának döntése alapján hadat üzen, ha a Szlovák Köztársaságot támadás éri vagy ha az a támadások elleni közös nemzetközi védelmi szerződésből fakadó kötelezettség, valamint békét köt,

m) a Szlovák Köztársaság Kormányának indítványára elrendelheti a fegyveres erők mozgósítását, rendkívüli állapotot vagy szükségállapotot hirdethet ki és vonhat vissza,

n) népszavazást elrendel,

o) az elfogadott törvényt a kézhezvételétől számított 15 napon belül észrevételeivel visszaküldheti a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának,

p) a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa előtt értékeli az ország állapotát, és kifejti véleményét fontos politikai kérdésekről,

r) a tisztsége ellátásához szükséges információkat igényelhet a Szlovák Köztársaság Kormányától és annak tagjaitól,

s) kinevezi és felmenti a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának bírait, a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának elnökét és alelnökét, fogadja a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága bíráinak esküjét és a legfőbb ügyész esküjét,

t) kinevezi és felmenti a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának bírait, elnökét és alelnökét, a legfőbb ügyészt és a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának három tagját, fogadja a bírák esküjét,

u) kormányalakítási megbízást ad, és jóváhagyja a kormány hatásköreinek 115. cikk (3) bekezdése szerinti gyakorlását.

(2) Csak a Szlovák Köztársaság miniszterelnökének vagy az általa megbízott miniszternek az ellenjegyzésével érvényesek a köztársasági elnöknek a 102. cikk (1) bekezdés alábbi pontjai alapján hozott döntései: c) pont, j) pont, amennyiben közkegyelemről szól, k) pont; ezekben az esetekben a köztársasági elnök döntéséért a Szlovák Köztársaság Kormánya viseli a felelősséget.

(3) A hadüzenet kinyilvánítására és rendkívüli állapot kihirdetésére, szükségállapot, veszélyhelyzet kihirdetésére, valamint a háború, rendkívüli állapot és szükségállapot idején a közhatalom gyakorlására vonatkozó részletszabályokat alkotmánytörvény állapítja meg.

(4) Az (1) bekezdés szerinti elnöki jogkörök gyakorlásának részletszabályait törvény állapíthatja meg.

103. cikk (1) Köztársasági elnöknek megválasztható bármely szlovák állampolgár, aki a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába képviselővé választható, és a választás napján a 40. életévét már betöltötte.

(2) Ugyanaz a személy legfeljebb két egymást követő ciklusra választható meg köztársasági elnöknek.

(3) A köztársasági elnök választását a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke tűzi ki úgy, hogy annak első fordulójára legkésőbb 60 nappal a hivatalban

levő köztársasági elnök megbíratási idejének lejártá előtt sor kerüljön. Ha a köztársasági elnöki hivatal a megbíratási idő lejártá előtt megüresedik, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke hét napon belül kitúzi a köztársasági elnök választását úgy, hogy annak első fordulójára legkésőbb a választás kitúzását követő 60 napon belül sor kerüljön.

(4) Ha a Szlovák Köztársaság Nemzeti tanácsának képviselőjét, a Szlovák Köztársaság Kormányának tagját, bírót, ügyészt, a fegyveres erők vagy fegyveres testületek tagját, a Szlovák Köztársaság Számvevőszékének elnökét és alelnökét választják köztársasági elnökké, megválasztása napjától korábbi tisztségét tovább nem látja el.

(5) A köztársasági elnök nem tölthet be más fizetett tisztséget, nem folytathat más kereső tevékenységet, nem vállalkozhat, és nem lehet tagja vállalkozói tevékenységet folytató jogi személy szervének.

(6) A köztársasági elnök bármikor lemondhat tisztségéről; megbíratása azon a napon szűnik meg, amikor az e döntéséről szóló írásos értesítést a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke kézhez veszi.

(7) A Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke a köztársasági elnök lemondásáról írásban értesíti a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnökét.

104. cikk (1) A köztársasági elnök a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa előtt a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága elnökének kezéhez a következő esküt teszi: „Becsületemre és lelkiismeretemre fogadom, hogy a Szlovák Köztársasághoz hű leszek. Szem előtt tartom a szlovák nemzet, a Szlovák Köztársaságban élő nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok jólétét. Kötelességeimet az állampolgárok érdekében teljesítem, az alkotmányt és a törvényeket megtartom és védem.”

(2) Az eskü megtagadása vagy a fenntartásokkal történő eskütétel az elnökválasztás érvénytelenségét vonja maga után.

105. cikk (1) Ha nincs megválasztott köztársasági elnök, vagy a köztársasági elnöki tisztség megüresedik, és új köztársasági elnök megválasztására még nem került sor, vagy sor került ugyan, de az új köztársasági elnök még nem tette le esküjét, vagy a köztársasági elnök súlyos okból nem tudja ellátni tisztségét, a 102. cikk (1) bekezdés a), b), c), n) és o) pontjai szerinti köztársasági elnöki jogkörök a Szlovák Köztársaság Kormányára szállnak át. A kormány erre az időszakra megbízhatja a miniszterelnököt egyes köztársasági elnöki jogkörök gyakorlásával. Ebben az időszakban a miniszterelnök látja el a fegyveres erők főparancsnokának tisztségét. A 102. cikk (1) bekezdésének d), g), h), l), m), s) és t) pontjai szerinti jogköröket ebben az időszakban a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke gyakorolja.

(2) Ha a köztársasági elnök hat hónapnál hosszabb ideig nem tudja ellátni tisztségét, a Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága megállapítja, hogy a köztársasági elnöki tisztség megüresedett. A bejelentés napjával az addigi köztársasági elnök megbíratása megszűnik.

106. cikk (1) A köztársasági elnököt megbíratásának lejártá előtt népszavazással lehet visszahívni. A köztársasági elnök visszahívásáról szóló népszavazást a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke rendeli el a Nemzeti Tanács képviselőinek legalább háromötödös többséggel meghozott határozata alapján, mégpedig a határozat elfogadásától számított 30 napon belül úgy, hogy a népszavazásra az elrendelését követő 60 napon belül sor kerüljön.

(2) A köztársasági elnök akkor tekinthető visszahívottnak, ha a népszavazáson visszahívását a választásra jogosult állampolgárok több mint fele támogatta.

(3) Amennyiben a köztársasági elnököt a népszavazás nem hívta vissza, a köztársasági elnök a népszavazás eredményének kihirdetését követő 30 napon belül felosztatja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsát. Ilyen esetben a köztársasági elnök számára új elnöki ciklus kezdődik. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a felosztatástól számított 7 napon belül kitűzi a nemzeti tanácsi választásokat.

(4) A köztársasági elnök visszahívásának részletszabályait törvény állapítja meg.

107. cikk A köztársasági elnök jogilag kizárólag az alkotmány szándékos megsértése vagy hazaárulás miatt vonható felelősségre. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a köztársasági elnök elleni vádemelésről az összes képviselő háromötödös többségével határoz. Az erre vonatkozó indítványt a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa nyújtja be a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságához, amely teljes ülésen dönt róla. A Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának elítélő határozata azt jelenti, hogy a köztársasági elnök elveszíti tisztségét, és alkalmatlanná válik e tisztség újbóli betöltésére.

Második szakasz

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

108. cikk A Szlovák Köztársaság Kormánya a végrehajtó hatalom legfőbb szerve.

109. cikk (1) A kormány tagjai a minisztelnök, a miniszterelnök-helyettesek és a miniszterek.

(2) A kormánytagsággal összeférhetetlen: a képviselői mandátum gyakorlása, a más közhatalmi szervben betöltött tisztség, az állami alkalmazotti jogviszony, bármely munkaviszony vagy ezzel egyenértékű, munkavégzésre irányuló jogviszony, továbbá a vállalkozási tevékenység, a vállalkozási tevékenységet folytató jogi személy irányító vagy ellenőrző szervében való tagság, illetve más gazdasági vagy jövedelemszerző tevékenység, kivéve a saját vagyon kezelését, a tudományos, oktató, irodalmi vagy művészeti tevékenységet.

110. cikk (1) A miniszterelnököt a köztársasági elnök nevezi ki és hívja vissza.

(2) Miniszterelnöknek kinevezhető bármely szlovák állampolgár, aki a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába képviselővé választható.

111. cikk A többi kormánytagot a köztársasági elnök a miniszterelnök javaslatára nevezi ki, hívja vissza és bízza meg a minisztériumok irányításával. Miniszterelnök-helyettesnek és miniszternek az a szlovák állampolgár nevezhető ki, aki a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába képviselővé választható.

112. cikk A kormánytagok a Szlovák Köztársaság elnöke előtt az alábbi esküt teszik: „Becsületemre és lelkiismeretemre fogadom, hogy a Szlovák Köztársasághoz hű leszek. Kötelességeimet az állampolgárok érdekeit szem előtt tartva teljesítem. Az alkotmányt és a törvényeket megtartom, azok érvényesítése érdekében fogok dolgozni.”

113. cikk A kinevezését követő 30 napon belül a kormány köteles a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa előtt testületileg megjelenni, programját előterjeszteni és bizalmi szavazást kérni.

114. cikk (1) Hatásköreinek gyakorlásáért a kormány a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának tartozik felelőséggel. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa bármikor megvonhatja a kormánytól bizalmat.

(2) A kormány bármikor bizalmi szavazást kérhet maga ellen a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsában.

(3) A kormány bizalmi szavazással köthet össze törvényről vagy más ügyről történő szavazást.

115. cikk (1) Ha a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a kormánytól megvonja a bizalmat, vagy ha a kormány által kért bizalmi szavazáson a kormánynak nem szavaz bizalmat, a Szlovák Köztársaság elnöke a kormányt felmenti.

(2) Ha a Szlovák Köztársaság elnöke elfogadja a kormány lemondását, az új kormány kinevezéséig a kormányt hatásköreinek ideiglenes gyakorlásával bízza meg.

(3) Ha a Szlovák Köztársaság elnöke az 1. bekezdésben foglaltak szerint a kormányt felmenti, a Törvénytárban kihirdetett döntésével az új kormány kinevezéséig a kormányt hatásköreinek ideiglenes gyakorlásával bízza meg, amely megbízatás kizárólag a 119. cikk a), b), e), f), m), n), o), p) és r) pontja szerinti hatáskörökre terjed ki; a 119. cikk m) és r) pontja szerinti hatáskörök gyakorlásához a Szlovák Köztársaság elnökének előzetes jóváhagyása szükséges.

116. cikk (1) A kormány tagja hatásköreinek gyakorlásáért a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának tartozik felelőséggel.

(2) A kormány tagja a Szlovák Köztársaság elnökének nyújthatja be lemondását.

(3) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a kormány tagjaitól egyénileg is megvonhatja a bizalmat, ebben az esetben a Szlovák Köztársaság elnöke az érintett kormánytagot felmenti.

(4) A kormány tagjának felmentését a miniszterelnök is kezdeményezheti a Szlovák Köztársaság elnökénél.

(5) A miniszterelnök lemondásával az egész kormány lemond.

(6) Ha a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa megvonja a bizalmat a miniszterelnöktől, a Szlovák Köztársaság elnöke a miniszterelnököt felmenti. A miniszterelnök felmentése a kormány lemondását vonja maga után.

(7) Ha a Szlovák Köztársaság elnöke elfogadja valamely kormánytag lemondását, vagy a kormánytagot felmenti, egyúttal kijelöli azt a kormánytagot, aki ideiglenesen ellátja a lemondott kormánytag feladatait.

117. cikk A kormány mindig az újonnan megválasztott Nemzeti Tanács alakuló ülését követően nyújtja be lemondását, feladatait azonban az új kormány megalakulásáig ellátja.

118. cikk (1) A kormány akkor határozatképes, ha az ülésen a kormánytagok több mint a fele jelen van.

(2) Kormányhatározat elfogadásához az összes kormánytag több mint a felének egyetértő szavazata szükséges.

119. cikk A kormány testületileg dönt

a) a törvényjavaslatokról,

b) a kormányrendeletekről,

c) a kormányprogramról és annak teljesítéséről,

d) a Szlovák Köztársaság gazdasági és szociális politikájával kapcsolatos alapvető intézkedésekről,

- e) az állami költségvetés és a zárszámadás tervezetéről,
- f) a Szlovák Köztársaság által megkötendő olyan nemzetközi szerződésekről, amelyek megtárgyalását a Szlovák Köztársaság elnöke a kormányra ruházta át,
- g) annak jóváhagyásáról, hogy valamely nemzetközi szerződés megtárgyalását a 102. cikk (1) bekezdés a) pontja értelmében valamely kormánytagra ruházza át,
- h) a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságához intézendő indítványról, amelyben a kormány az Alkotmánybíróság állásfoglalását kéri arról, hogy a letárgyalt és a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának jóváhagyáshoz kötött nemzetközi szerződés összhangban van-e az alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel,
- i) az alapvető bel- és külpolitikai kérdésekről,
- j) törvényjavaslat beterjesztéséről vagy egyéb fontos intézkedés társadalmi vitára bocsátásáról,
- k) arról, hogy bizalmi szavazást kér önmaga ellen,
- l) közkegyelemről szabálysértési ügyekben,
- m) törvényben meghatározott esetekben további állami tisztviselők kinevezéséről és felmentéséről, valamint a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa három tagjának kinevezéséről és felmentéséről,
- n) a rendkívüli állapot kihirdetésére, a fegyveres erők mozgósításának elrendelésére, szükségállapot vagy veszélyhelyzet kihirdetésére és visszavonására irányuló indítványról,
- o) szlovák fegyveres erők külföldi alkalmazásáról humanitárius segítségnyújtás, külföldi hadgyakorlaton vagy békefenntartói-megfigyelői misszióban való részvétel céljából, külföldi fegyveres erő szlovákiai jelenlétének jóváhagyásáról humanitárius segítségnyújtás, hadgyakorlaton vagy békefenntartói-megfigyelői misszióban való részvétel céljából, valamint annak jóváhagyásáról, hogy külföldi fegyveres erők a Szlovák Köztársaság területén átvonuljanak,
- p) a fegyveres erőknek legfeljebb 60 nap időtartamra történő külföldi alkalmazásáról, ha az a külső támadás elleni közös védelemről rendelkező nemzetközi szerződésekből fakadó kötelezettség; a kormány a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának haladéktalanul beszámol az e tárgyban hozott döntéséről,
- r) törvény által meghatározott egyéb kérdésekről.

120. cikk (1) Törvény végrehajtására az adott törvényben megállapított keretek között a kormány rendeletet alkothat.

(2) Törvény felhatalmazása alapján a kormány rendeletet adhat ki az Európai Közösség és tagállamai, valamint a Szlovák Köztársaság között megkötött Társulási Megállapodás alkalmazására, valamint a 7. cikk (2) bekezdésében meghatározott nemzetközi szerződések végrehajtására.

(3) A kormányrendeletet a miniszterelnök írja alá.

(4) A kormányrendeletet törvényben meghatározott módon hirdetik ki.

121. cikk A kormány szabálysértési ügyekben közkegyelmet gyakorolhat. A részletszabályokat törvény határozza meg.

122. cikk Központi államigazgatási szervek és helyi államigazgatási szervek törvénnyel hozhatók létre.

123. cikk A minisztériumok és más államigazgatási szervek törvény alapján, annak keretei között jogszabályokat adhatnak ki, ha őket arra törvény felhatalmazza. Az ilyen jogszabályok kihirdetése törvényben meghatározott módon történik.

HETEDIK CÍM
A BÍRÓI HATALOM

Első szakasz

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGA

124. cikk A Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága az alkotmányosság védelmére hivatott független bírói szerv.

125. cikk (1) Az alkotmánybíróság dönt az alábbiakról:

a) összhangban állnak-e a törvények az alkotmánnyal, az alkotmánytörvényekkel és a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által jóváhagyott, törvényben meghatározott módon ratifikált és kihirdetett nemzetközi szerződésekkel,

b) összhangban állnak-e a kormányrendeletek, valamint a minisztériumok és más központi államigazgatási szervek által kiadott jogszabályok az alkotmánnyal, az alkotmánytörvényekkel és a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által jóváhagyott, törvényben meghatározott módon ratifikált és kihirdetett nemzetközi szerződésekkel és a törvényekkel,

c) összhangban állnak-e az alkotmány 68. cikke alapján kiadott önkormányzati rendeletek az alkotmánnyal, az alkotmánytörvényekkel és a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által jóváhagyott, törvényben meghatározott módon ratifikált és kihirdetett nemzetközi szerződésekkel, valamint a törvényekkel, ha azokról nem más bíróság jogosult dönteni,

d) összhangban állnak-e a helyi államigazgatási szervek által kiadott jogszabályok, valamint a helyi önkormányzati szerveknek a 71. cikk (2) bekezdése alapján kiadott önkormányzati rendeletei az alkotmánnyal, az alkotmánytörvényekkel és a nemzetközi szerződésekkel, amelyek kihirdetése törvényben meghatározott módon történt, továbbá a törvényekkel, a kormányrendeletekkel, valamint a minisztériumok és más központi államigazgatási szervek által kiadott jogszabályokkal, ha azokról nem más bíróság jogosult dönteni.

(2) Ha az alkotmánybíróság az (1) bekezdés szerinti felülvizsgálati eljárásra vonatkozó indítványt fogad be, a megtámadott jogszabályt, annak valamely részét, esetleg néhány rendelkezését felfüggesztheti, ha azok további alkalmazása alapvető jogokat és szabadságokat veszélyeztethet, továbbá ha jelentős gazdasági kárral vagy egyéb súlyos, helyrehozhatatlan következménnyel fenyeget.

(3) Amennyiben határozatában az alkotmánybíróság megállapítja, hogy az (1) bekezdésben részletezett jogszabályok között nincs összhang, az érintett jogszabályok, azok részei vagy rendelkezései hatályukat veszítik. Az e jogszabályokat kibocsátó szervek az alkotmánybírósági döntés kihirdetését követő hat hónapon belül kötelesek helyreállítani e jogszabályoknak az alkotmánnyal, az alkotmánytörvényekkel és a törvényben meghatározott módon kihirdetett nemzetközi szerződésekkel való összhangját, továbbá az (1) bekezdés b) és c) pontjai szerinti jogszabályok esetében más törvényekkel, az (1) bekezdés d) pontja szerinti jogszabályok esetében pedig a kormányrendeletekkel, a minisztériumok és az egyéb központi államigazgatási szervek által kiadott jogszabályokkal való összhangját is. Ennek elmulasztása esetén a jogszabály, annak része vagy rendelkezése a határozat kihirdetését követő hat hónap elteltével hatályát veszti.

(4) Az alkotmánybíróság nem dönt törvényjavaslatnak vagy más jogszabálytervezetnek az alkotmánnyal, a törvényben meghatározott módon kihirdetett nemzetközi szerződéssel vagy alkotmánytörvénnyel való összhangjáról.

(5) Az alkotmánybíróság adott ügyben hozott érdemi döntésének kihirdetésével megszűnik a megtámadott jogszabályoknak, azok részeinek, rendelkezéseinek felfüggesztését kimondó döntés hatálya, feltéve, hogy az érintett jogszabály felfüggesztéséről hozott döntést az alkotmánybíróság a kiváltó okok megszűnése miatt már korábban nem szüntette meg.

(6) Az (1), (2) és (5) bekezdés szerinti alkotmánybírósági döntést a törvényekkel megegyező módon hirdetik ki. A jogerős alkotmánybírósági döntés általánosan kötelező erejű.

125.a cikk (1) Az alkotmánybíróság felülvizsgálja a letárgyalt és a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának jóváhagyásához kötött nemzetközi szerződéseknek az alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel való összhangját.

(2) Az (1) bekezdés szerinti felülvizsgálatot indítványozhatja a Szlovák Köztársaság elnöke vagy a kormány, mielőtt a letárgyalt nemzetközi szerződést a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elé terjeszti.

(3) A (2) bekezdés szerinti indítványról az alkotmánybíróság törvényben meghatározott határidőn belül dönt; a nemzetközi szerződés nem ratifikálható, ha az alkotmánybíróság határozatában kimondja, hogy az nem áll összhangban az alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel.

125.b cikk (1) Az alkotmánybíróság dönt arról, hogy petíció alapján vagy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának döntése értelmében a 95. cikk (1) bekezdése szerint elrendelendő népszavazás tárgya összhangban áll-e az alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel.

(2) Az (1) bekezdés szerinti döntés meghozatalára irányuló indítványt a Szlovák Köztársaság elnöke nyújthatja be az alkotmánybíróságnak a népszavazás elrendelését megelőzően, ha kétsége merül fel azzal kapcsolatban, hogy a petíció alapján vagy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának döntése értelmében a 95. cikk (1) bekezdése szerint elrendelendő népszavazás tárgya összhangban áll-e az alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel.

(3) A (2) bekezdés szerinti indítványról az alkotmánybíróság a beérkezéstől számított 60 napon belül dönt; nem rendelhető el népszavazás, ha az alkotmánybíróság határozatában kimondja, hogy a petíció alapján vagy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának döntése értelmében a 95. cikk (1) bekezdése szerint elrendelendő népszavazás tárgya nem áll összhangban az alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel.

126. cikk (1) Az alkotmánybíróság dönt a központi államigazgatási szervek közötti hatásköri vitákban, kivéve azokat az eseteket, amikor a döntést törvény más állami szerv hatáskörébe utalja.

(2) Vitás esetekben az alkotmánybíróság dönt arról, hogy fennáll-e a Szlovák Köztársaság Számvevőszékének ellenőrzési jogköre.

127. cikk (1) Az alkotmánybíróság természetes és jogi személyek panaszairól abban az esetben dönt, ha a panasztevő alapvető jogainak és szabadságainak vagy a Szlovák Köztársaság által ratifikált és törvényben meghatározott módon kihirdetett nemzetközi szerződésből eredő emberi jogainak és alapvető szabadságainak a

megsértését sérelmezi, feltéve, ha e jogok és szabadságok védelméről szóló döntés nem tartozik más bíróság hatáskörébe.

(2) Ha az alkotmánybíróság a panasznak helyt ad, határozatában megállapítja az (1) bekezdés szerinti jogoknak és szabadságoknak jogerős döntés, intézkedés vagy más cselekmény általi megsértését, és az érintett döntést, intézkedést vagy más cselekményt megsemmisíti. Ha az (1) bekezdés szerinti jogok vagy szabadságok megsértése mulasztásból ered, az alkotmánybíróság az e jogokat és szabadságokat megsértő hatóságot utasíthatja, hogy az ügyben eljárjon. Az alkotmánybíróság egyúttal visszautalhatja az ügyet új eljárásra, megtilthatja az alapvető jogok és szabadságok vagy a Szlovák Köztársaság által ratifikált és törvényben meghatározott módon kihirdetett nemzetközi szerződésből eredő emberi jogok és alapvető szabadságok megsértésének folytatását, és - ha lehetséges - utasíthatja a jogsértőt, hogy állítsa helyre az (1) bekezdés szerinti jogok és szabadságok megsértése előtti állapotot.

(3) A panasznak helyt adó határozatában az alkotmánybíróság megfelelő anyagi elégtételt is megíthet annak, akinek az (1) bekezdés szerinti jogait megsértették.

(4) Az alkotmánybírósági döntés nem érinti a vagyoni és nem vagyoni kárfelelősségét annak, aki az (1) bekezdés szerinti jogokat és szabadságokat megsérti.

127.a cikk (1) Az alkotmánybíróság elbírálja a helyi önkormányzati szerveknek a helyi önkormányzatokat érintő alkotmány- vagy törvényellenes döntés vagy az ügyeikbe való más alkotmány- vagy törvényellenes beavatkozás ellen benyújtott panaszait, feltéve, hogy az nem tartozik más bíróság hatáskörébe.

(2) Ha az alkotmánybíróság helyt ad a helyi önkormányzati szerv panaszának, megállapítja a helyi önkormányzatokat érintő döntés vagy az ügyeikbe való más beavatkozás alkotmány- vagy törvényellenességét, valamint azt, hogy milyen döntés vagy beavatkozás mely alkotmánytörvénnyel vagy törvénnyel ellentétes. Az alkotmánybíróság a megtámadott döntést megsemmisíti. Ha a jogsértésre a határozattól eltérő más beavatkozással került sor, az alkotmánybíróság megtiltja a jogsértés folytatását, és elrendeli - ha lehetséges - a jogsértés előtti állapot helyreállítását.

128. cikk Vitás ügyekben az alkotmánybíróság értelmezi az alkotmányt vagy alkotmánytörvényt. Az alkotmány vagy alkotmánytörvény értelmezését érintő alkotmánybírósági határozatokat a törvényekkel megegyező módon hirdetik ki. Az értelmezés a kihirdetés napjától általánosan kötelező erejű.

129. cikk (1) Az alkotmánybíróság elbírálja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa képviselőjének mandátumigazolásáról vagy annak megtagadásáról szóló határozat elleni panaszt.

(2) Az alkotmánybíróság dönt arról, hogy összhangban állt-e az alkotmánnyal és más törvényekkel a Szlovák Köztársaság elnökének választása, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába történő választás, a helyi önkormányzati választások, valamint az európai parlamenti választás.

(3) Az alkotmánybíróság elbírálja a népszavazás eredménye elleni, valamint a Szlovák Köztársaság elnökének visszahívásáról tartott népszavazás eredménye elleni panaszokat.

(4) Az alkotmánybíróság dönt arról, hogy párt vagy politikai mozgalom felosztatását vagy tevékenységének felfüggesztését elrendelő valamely döntés összhangban áll-e az alkotmánytörvényekkel vagy más törvényekkel.

(5) Az alkotmánybíróság dönt a Szlovák Köztársaság elnöke ellen szándékos alkotmány sértés vagy hazaárulás miatt a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által emelt vádról.

(6) Az alkotmánybíróság dönt arról, hogy a szükségállapot vagy veszélyhelyzet kihirdetése és az ezzel összefüggő döntések összhangban állnak-e az alkotmánnyal vagy alkotmánytörvénnyel.

(7) Az alkotmánybíróság elbírálja a Szlovák Köztársaság Bírői Tanácsának 154.d cikk (2) bekezdése szerinti határozata elleni panaszt.

(8) Az előző bekezdések szerinti alkotmánybírósági határozatok valamennyi érintett közhatalmi szervre, természetes és jogi személyre nézve kötelező erejűek. A hatáskörrel rendelkező illetékes közhatalmi szerv köteles haladéktalanul biztosítani a döntés végrehajtását. A részletszabályokat törvény állapítja meg.

129.a cikk Az alkotmánybíróság dönt arról, hogy összhangban áll-e a Szlovák Köztársaság Alkotmányával a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által egyéni vagy közkegyelem semmissé nyilvánítása ügyében a 86. cikk i) pontja szerint elfogadott határozat. Az első mondat szerinti ügyben az alkotmánybíróság hivatalból indítja meg az eljárást; a 125. cikk megfelelően alkalmazandó.

130. cikk (1) Az alkotmánybíróság megindítja az eljárást, ha az indítványozó:

a) a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa képviselőinek legalább egyötöde,

b) a Szlovák Köztársaság elnöke,

c) a Szlovák Köztársaság Kormánya,

d) bíróság,

e) a legfőbb ügyész,

f) a Szlovák Köztársaság Bírői Tanácsának elnöke, ha a bíróságok működését érintő jogszabályok 125. cikk (1) bekezdése szerinti összhangja ügyében kezdeményezi az eljárást,

g) az alapvető jogok biztosa, ha a jogszabályok 125. cikk (1) bekezdése szerinti összhangja ügyében kezdeményezi az eljárást, amennyiben azok további alkalmazása alapvető jogokat és szabadságokat veszélyeztet vagy a Szlovák Köztársaság által ratifikált és törvényben meghatározott módon kihirdetett nemzetközi szerződésből eredő alapvető emberi jogokat és szabadságokat veszélyezteti,

h) a 126. cikk (2) bekezdése szerinti esetben a Szlovák Köztársaság Számvevőszéke,

i) bárki, akinek jogaival kapcsolatban a 127. és 127.a cikk szerinti esetekben alkotmánybírósági eljárást kell lefolytatni,

j) bárki, aki a 126. cikk (2) bekezdése szerinti esetben vitatja a Szlovák Köztársaság Számvevőszékének ellenőrzési jogkörét.

(2) A 129. cikkben meghatározott eljárás kezdeményezésére jogosultak körét törvény állapítja meg.

131. cikk (1) Az alkotmánybíróság teljes ülésén dönt a 105. cikk (2) bekezdése, a 107. cikk, a 125. cikk (1) bekezdés a) és b) pontja, a 125.a cikk (1) bekezdése, a 125.b cikk (1) bekezdése, a 128. cikk, a 129. cikk (2)-(7) bekezdése, a 129.a cikk, a 136. cikk (2) és (3) bekezdése, a 138. cikk (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti ügyekben, az alkotmánybírósági tanácsok döntéseivel kapcsolatos jogegységi ügyekben, az

alkotmánybíróság belső szervezetét és költségvetési tervezetét érintő ügyekben. A teljes ülésen az alkotmánybíróság az összes bíró többségével hozza meg határozatát. E többség hiányában az indítványt elveti. Ha a 129.a cikk szerinti ügyben az alkotmánybíróság nem hoz határozatot az összes bíró többségével, az eljárás megszűnik.

(2) Egyéb ügyekben az alkotmánybíróság háromtagú tanácsokban dönt. A tanács a tagok több mint felének szavazatával hozza meg határozatát.

133. cikk Az alkotmánybírósági döntés ellen további jogorvoslatnak nincs helye; kivéve, ha egy, a Szlovák Köztársaság számára kötelező erejű nemzetközi szerződés végrehajtására létrehozott nemzetközi szervezet szervének döntése a Szlovák Köztársaságot valamely alkotmánybírósági határozat alkotmánybírósági felülvizsgálatára kötelezi.

134. cikk (1) Az alkotmánybíróság tizenhárom tagból álló testület.

(2) Az alkotmánybírákat a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának javaslatára a Szlovák Köztársaság elnöke nevezi ki 12 évre. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa az alkotmánybírói tisztségre kétszer annyi jelöltet állít, mint amennyit a Szlovák Köztársaság elnökének ki kell neveznie.

(3) Alkotmánybíróvá olyan szlovák állampolgár nevezhető ki, aki a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába képviselővé választható, betöltötte a 40. életévét, felsőfokú jogi végzettséggel és jogi területen folytatott, legalább 15 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik. Alkotmánybíróvá ugyanaz a személy nem nevezhető ki újra.

(4) Az alkotmánybíró a Szlovák Köztársaság elnöke előtt a következő esküt teszi:
„Becsületemre és lelkiismeretemre fogadom, hogy a veleszületett emberi jogok és az állampolgári jogok sérthetetlenségét, valamint a jogállami alapelveket védeni fogom, az alkotmányt, az alkotmánytörvényeket és a Szlovák Köztársaság által ratifikált és törvényben meghatározott módon kihirdetett nemzetközi szerződéseket megtartom, és döntéseim során legjobb meggyőződésem szerint, függetlenül és pártatlanul járok el.”

(5) Az alkotmánybíró az eskü letételével lép hivatalba.

135. cikk Az alkotmánybíróság élén az elnök áll, akit az elnökhelyettes helyettesít. Az elnököt és az elnökhelyettest az alkotmánybíróság tagjai közül a Szlovák Köztársaság elnöke nevezi ki.

136. cikk (1) Az alkotmánybíró a tisztsége gyakorlása során hozott döntéseiért a megbízatása megszűnését követően sem vonható büntetőjogi felelősségre.

(2) Ha az alkotmánybíró bűncselekmény elkövetése közben tetten érik és őrizetbe veszik, a hatáskörrel rendelkező illetékes szerv köteles erről haladéktalanul tájékoztatni az alkotmánybíróság elnökét, vagy ha az alkotmánybíróság elnöke érintett, akkor az alkotmánybíróság elnökhelyettesét. Alkotmánybírósági hozzájárulás nélkül alkotmánybíró nem lehet előzetes letartóztatásba helyezni.

(3) Az alkotmánybíróság adja meg a hozzájárulást bíró, valamint a legfőbb ügyész előzetes letartóztatásához. Az alkotmánybíróság jár el a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bírósága elnökével, elnökhelyettesével, valamint a legfőbb ügyéssel szemben folytatott fegyelmi eljárásokban.

137. cikk (1) Ha a kinevezett alkotmánybíró valamely párt vagy politikai mozgalom tagja, még az eskütétele előtt köteles lemondani tagságáról.

(2) Az alkotmánybírák tisztségüket hivatásszerűen látják el. Az alkotmánybírói tisztséggel összeférhetetlen más közhatalmi szervben betöltött tisztség, az állami alkalmazotti jogviszony, bármely munkaviszony vagy ezzel egyenértékű, munkavégzésre irányuló jogviszony, továbbá vállalkozási tevékenység, vállalkozási tevékenységet folytató jogi személy irányító vagy ellenőrző szervében való tagság, illetve más gazdasági vagy jövedelemszerző tevékenység, kivéve a saját vagyion kezelését, a tudományos, oktató, irodalmi vagy művészeti tevékenységet.

(3) Hivatalba lépése napjával megszűnik a bíró képviselői mandátuma és a Szlovák Köztársaság Kormányában viselt tagsága.

138. cikk (1) Az alkotmánybíró az alkotmánybíróság elnökéhez eljuttatott írásos nyilatkozatával lemondhat tisztségéről. Tisztsége ilyen esetben annak a hónapnak az elteltével szűnik meg, amikor a lemondást tartalmazó írásos nyilatkozatot az alkotmánybíróság elnöke kézhez kapta.

(2) A Szlovák Köztársaság elnöke az alkotmánybíró tisztségéből felmenti

a) ha az érintett bírót bírósági döntéssel szándékos bűncselekményért jogerősen elítélték, vagy ha bűncselekményért jogerősen elítélték, egyúttal a bíróság nem függesztette fel a szabadságvesztés végrehajtását,

b) ha az érintett bírót az alkotmánybírói tisztséggel összeegyeztethetlen cselekmény miatt az alkotmánybíróság fegyelmi határozatban elmarasztalja,

c) ha az alkotmánybíróság a köztársasági elnököt arról tájékoztatta, hogy az érintett bíró egy évet meghaladóan nem vesz részt az alkotmánybíróság munkájában, vagy

d) ha az érintett bíró esetében a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába történő választhatóság feltételei már nem állnak fenn.

139. cikk Ha az alkotmánybírói tisztség lemondással vagy felmentéssel szűnik meg, a Szlovák Köztársaság elnöke az új bírót új megbízási időre a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által javasolt két személy közül nevezi ki.

140. cikk Az alkotmánybíróság szervezeti felépítésével, eljárási rendjével és az alkotmánybírák jogállásával kapcsolatos részletszabályokat törvény állapítja meg.

MÁSODIK SZAKASZ A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG BÍRÓSÁGAI

141. cikk (1) A Szlovák Köztársaságban az igazságszolgáltatás feladatát független és pártatlan bíróságok látják el.

(2) Az igazságszolgáltatás a bírósági rendszer minden egyes szintjén más állami szervektől független.

141.a cikk **A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa**

(1) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa a tanács elnökét választja meg tagjai sorából és hívja vissza tisztségéből. A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának tagjai:

a) kilenc bíró, akit a Szlovák Köztársaság bírói választanak és hívnak vissza,

b) három tag, akit a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa választ és hív vissza,

c) három tag, akit a Szlovák Köztársaság elnöke nevez ki és ment fel,

d) három tag, akit a Szlovák Köztársaság Kormánya nevez ki és ment fel.

(2) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának elnöke és az (1) bekezdés b)-d) pontjai szerinti tagja csak büntetlen előéletű, felsőfokú jogi végzettségű és jogi területen folytatott, legalább 15 éves szakmai gyakorlattal rendelkező személy lehet.

(3) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának elnöki tisztségével összeférhetetlen más közhatalmi szervben betöltött tisztség, az állami alkalmazotti jogviszony, bármely munkaviszony vagy ezzel egyenértékű, munkavégzésre irányuló jogviszony, továbbá vállalkozási tevékenység, vállalkozási tevékenységet folytató jogi személy irányító vagy ellenőrző szervében való tagság, illetve más gazdasági vagy jövedelemszerző tevékenység, kivéve a saját vagyon kezelését, a tudományos, oktató, irodalmi vagy művészeti tevékenységet.

(4) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa tagjainak megbízatása öt évre szól. Ugyanaz a személy legfeljebb két egymást követő időszakra választható meg a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának elnökévé, illetve választható meg vagy nevezhető ki annak tagjává.

(5) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának hatásköre:

a) gondoskodik az igazságszolgáltatás társadalmi ellenőrzésével kapcsolatos feladatok ellátásáról,

b) állást foglal azzal kapcsolatban, hogy a bírójelölt teljesíti-e a bírói tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételeket,

c) javaslatot tesz a Szlovák Köztársaság elnökének a bírák kinevezésére és felmentésére,

d) dönt a bírák beosztásáról és áthelyezéséről,

e) javaslatot tesz a Szlovák Köztársaság elnökének a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bírósága elnökének és elnökhelyettesének kinevezésére és felmentésére,

f) a Szlovák Köztársaság Kormánya számára javaslatot tesz azon bírák személyére, akik majd a Szlovák Köztársaságot nemzetközi bíróságokon képviselik,

g) megválasztja és visszahívja a fegyelmi tanácsok tagjait és elnökeit,

h) az állami költségvetési törvény javaslatának előkészítése során véleményezi a Szlovák Köztársaság bíróságaira vonatkozó költségvetési előirányzatot, és benyújtja ezzel kapcsolatos állásfoglalását a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának,

b) felügyeli, hogy a bíró a bírói tisztség gyakorlásának teljes ideje alatt teljesíti-e a tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételeket,

j) a bírói önkormányzati szervekkel együttműködve megalkotja a bírói magatartás etikai alapelveit,

k) törvény által megszabott további hatáskörök.

(6) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa határozatát az összes tag több mint felének szavazatával hozza meg határozatát.

(7) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának tevékenységét az elnök irányítja és szervezi.

(8) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának elnöke kezdeményezheti az Alkotmánybíróságnál az igazságszolgáltatást érintő jogszabályok 125. cikk (1) bekezdése szerinti összhangjának felülvizsgálatát.

(9) A titokvédelmi feladatokat ellátó állami szerv háttéranyagai és a bírójelölt nyilatkozata alapján a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa állást foglal az (5) bekezdés b) pontja szerint; a részletszabályokat törvény állapítja meg.

(10) A fegyelmi tanács dönt arról, hogy a bíró már nem teljesíti a bírói tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételeket; ez nem érinti a 154.d cikk (1)-(3) bekezdéseinek rendelkezéseit.

(11) Törvény állapítja meg a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa elnökének megválasztásával és visszahívásával, a tanácsstagok kinevezésének módjával, a tanács hatáskörével, a tanács elnökének helyettesítésével, a tanács szervezeti felépítésével, az igazságszolgáltatás irányító szerveihez és a bírói önkormányzati szervekhez való viszonyával kapcsolatos részletszabályokat, valamint azt, miként ellenőrzik, hogy a bíró a tisztsége gyakorlásának teljes ideje alatt teljesíti-e a tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételeket.

142. cikk (1) A bíróságok polgári jogi és büntetőjogi ügyekben döntenek; ha törvény úgy rendelkezik, a bíróságok a közigazgatási szervek döntéseinek, valamint a közhatalmi szervek döntéseinek, intézkedéseinek és más beavatkozásainak törvényességét is felülbírálják.

(2) A bíróságok tanácsokban döntenek, kivéve, ha törvény úgy rendelkezik, hogy az ügyben egyesbíró ítélkezik. Törvény állapítja meg, mikor vesznek részt a tanács döntésében az állampolgárok közül választott bírósági ülnökök, valamint mely ügyekben dönthet bíró által meghatalmazott bírósági alkalmazott. Bíró által meghatalmazott bírósági alkalmazott ítélete ellen jogorvoslattal lehet élni, amelyről mindig bíró dönt.

(3) Az ítéleteket a Szlovák Köztársaság nevében, mindig nyilvánosan hirdetik ki.

143. cikk (1) A bírósági rendszert a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bírósága és a többi bíróság alkotja.

(2) A bírósági rendszer felépítésének részleteit, a bíróságok hatásköreit, szervezeti felépítését és az általuk lefolytatott eljárásokat törvény szabályozza.

(3) A bíróságok irányításában és igazgatásában törvény által meghatározott mértékben a bírói önkormányzati szervek is részt vesznek.

144. cikk (1) A bírák tisztségük gyakorlása során függetlenek, ítélkezésükben az alkotmánynak, alkotmánytörvénynek, a 7. cikk (2) és (5) bekezdése szerinti nemzetközi szerződésnek, valamint törvénynek vannak alárendelve.

(2) Ha a bíróság úgy véli, hogy más kötelező erejű jogszabály, annak egy része vagy a tárgyalt ügyet érintő egyes rendelkezései nincsenek összhangban az alkotmánnyal, alkotmánytörvénnyel, a 7. cikk (5) bekezdése szerinti nemzetközi szerződéssel, vagy valamely törvénnyel, felfüggeszti eljárását, és a 125. cikk (1) bekezdése alapján eljárást kezdeményez. Az alkotmánybíróság határozatba foglalt jogi álláspontja a bíróságra nézve kötelező erejű.

145. cikk (1) A bírákat a Szlovák Köztársaság elnöke a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának javaslatára nevezi ki és menti fel; a kinevezés határozatlan idejű.

(2) Bíróvá az a szlovák állampolgár nevezhető ki, aki a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába képviselővé választható, 30. életévét betöltötte, felsőfokú jogi végzettséggel rendelkezik, és teljesíti a bírói tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételeket. A bírói kinevezés további feltételeit, a bírói előmenetelt, valamint a bírói mentelmi jog terjedelmét törvény szabályozza.

(3) A Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának elnökét és elnökhelyettesét a Szlovák Köztársaság elnöke a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának javaslatára a legfelsőbb bíróság bírái közül nevezi ki öt évre. A Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bírósága elnökévé vagy elnökhelyettesévé ugyanaz a személy legfeljebb két egymást követő időszakra nevezhető ki. A Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának

elnökét vagy elnökhelyettesét a megbízatásuk letelte előtt a Szlovák Köztársaság elnöke a 147. cikkben foglalt okokból mentheti fel tisztségéből.

(4) A bíró a Szlovák Köztársaság elnökének kezéhez a következő esküt teszi:

„Becsületemre és lelkiismeretemre fogadom, hogy az alkotmányt, az alkotmánytörvényeket és a Szlovák Köztársaság által ratifikált és törvényben meghatározott módon kihirdetett nemzetközi szerződéseket, valamint a törvényeket megtartom; a törvények értelmezése és döntéseim során legjobb meggyőződésem szerint, függetlenül és pártatlanul járok el.”

(5) A bíró az eskü letételével lép hivatalba.

145.a cikk (1) Ha a kinevezett bíró valamely párt vagy politikai mozgalom tagja, még az eskü letétele előtt köteles lemondani tagságáról.

(2) A bíró a tisztségét hivatásszerűen látja el. A bírói tisztséggel összeférhetetlen más közhatalmi szervben betöltött tisztség – ideértve a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának elnöki tisztségét –, az állami alkalmazotti jogviszony, bármely munkaviszony vagy ezzel egyenértékű, munkavégzésre irányuló jogviszony, továbbá vállalkozási tevékenység, vállalkozási tevékenységet folytató jogi személy irányító vagy ellenőrző szervében való tagság, illetve más gazdasági vagy jövedelemszerző tevékenység, kivéve a saját vagyon kezelését, a tudományos, oktató, irodalmi vagy művészeti tevékenységet, valamint a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsában fennálló tagsági jogviszonyt.

146. cikk (1) A bíró a Szlovák Köztársaság elnökéhez eljuttatott írásos nyilatkozatával lemondhat tisztségéről. Tisztsége ilyen esetben annak a hónapnak az elteltével szűnik meg, amikor a lemondást tartalmazó írásos nyilatkozatot a Szlovák Köztársaság elnöke kézhez kapta.

147. cikk (1) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának javaslatára a Szlovák Köztársaság elnöke a bírót tisztségéből felmenti, ha a bírót bírósági döntéssel szándékos bűncselekményért jogerősen elítélték, vagy ha bűncselekményért jogerősen elítélték, egyúttal a bíróság nem függesztette fel a szabadságvesztés végrehajtását, ha a bírót a bírói tisztséggel összeegyeztethetlen cselekmény miatt a fegyelmi tanács határozatában elmarasztalja, vagy ha az érintett bíró esetében a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába történő választhatóság feltételei már nem állnak fenn. A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának javaslatára a Szlovák Köztársaság elnöke a bírót tisztségéből akkor is felmenti, ha a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának a 154.d cikk (1) bekezdése szerinti jogerős határozata vagy a 154.d cikk (2) bekezdése szerinti panaszt elutasító jogerős alkotmánybírósági döntés alapján a bíró nem teljesíti a tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételeket.

(2) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának javaslatára a Szlovák Köztársaság elnöke a bírót felmenti, ha

a) egészségi állapota hosszú távon, legkevesebb azonban egy éven keresztül nem teszi lehetővé bírói kötelezettségeinek megfelelő ellátását,

b) 65. életévét betöltötte.

148. cikk (1) Bírót csak saját beleegyezésével vagy a fegyelmi tanács határozata alapján lehet más bíróságra áthelyezni.

(2) Bíró felfüggesztésével nem lehet a bíróságok függetlenségébe beavatkozni. A bírói tisztség szüneteltetésének okait, a bíró kirendelésének feltételeit és a bíró felfüggesztésének további feltételeit törvény állapítja meg.

(3) A bírósági ülnökök kinevezésének módját törvény szabályozza.

(4) Döntéséért sem a bíró, sem a bírósági ülnök nem vonható felelősségre, tisztsége megszűnését követően sem.

(5) Ha a bíró ellen büntetőeljárás indul, az erről szóló döntés ellen az érintett bíró panasszal élhet, a panaszt a legfőbb ügyész bírálja el.

NYOLCADIK CÍM

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG ÜGYÉSZSÉGE ÉS AZ ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA

Első szakasz

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG ÜGYÉSZSÉGE

149. cikk A Szlovák Köztársaság Ügyészsége a természetes személyek, a jogi személyek és az állam jogait és jog által védett érdekeit védi.

150. cikk Az ügyészség élén a legfőbb ügyész áll, a legfőbb ügyészt a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának javaslatára a Szlovák Köztársaság elnöke nevezi ki és menti fel tisztségéből.

151. cikk Az ügyészek kinevezésének és felmentésének, jogaiknak és kötelességeiknek, valamint az ügyészség szervezeti felépítésének részletszabályait törvény állapítja meg.

Második szakasz

AZ ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA

151.a cikk (1) Az alapvető jogok biztosa a Szlovák Köztársaság független szerveként törvényben szabályozott terjedelemben és módon védi a természetes és jogi személyek alapvető jogait és szabadságait a közigazgatási szervek és egyéb közhatalmi szervek előtt folyó eljárásokban, ha e szervek eljárása, döntései vagy mulasztása jogszabályokba ütközik. Törvényben meghatározott esetekben az alapvető jogok biztosa közreműködik a közhatalmi szervekben tevékenykedő személyek felelősségre vonásában, ha ezek megsértik a természetes vagy jogi személyek alapvető jogait vagy szabadságait. Minden közhatalmi szerv a szükséges mértékben köteles együttműködni az alapvető jogok biztosával.

(2) Az alapvető jogok biztosa a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságánál a 125. cikk alapján eljárást kezdeményezhet, ha valamely jogszabály természetes vagy jogi személyeket megillető alapvető jogot vagy szabadságot sért.

(3) Az alapvető jogok biztosát a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa öt évre választja azon jelöltek közül, akiket a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának legkevesebb 15 képviselője javasol. Az alapvető jogok biztosává az a szlovák állampolgár választható, aki a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába képviselővé választható, és a választás napján már betöltötte 35. életévét. Az alapvető jogok biztosa nem lehet párt vagy politikai mozgalom tagja.

(4) Az alapvető jogok biztosának tisztsége azon a napon szűnik meg, amelyen jogerőre emelkedik az a bírósági döntés, amellyel az alapvető jogok biztosát szándékos

bűncselekményért jogerősen elítélték, vagy amellyel bűncselekményért jogerősen elítélték, egyúttal a bíróság nem függesztette fel a szabadságvesztés végrehajtását, vagy ha a választhatóság jogát a biztos elveszíti.

(5) A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa az alapvető jogok biztosát felmenti tisztségéből, ha egészségi állapota hosszú távon, legkevesebb azonban három hónapon keresztül nem teszi lehetővé tisztségéből eredő kötelezettségei megfelelő ellátását.

(6) Az alapvető jogok biztosának megválasztására és felmentésére, hivatali jogkörének, tisztségének gyakorlására, a jogvédelem ellátására, valamint a 130. cikk (1) bekezdés g) pontja szerinti alkotmánybíróvási eljárás kezdeményezésére, valamint a természetes és jogi személyek jogainak érvényesítésére vonatkozó részletszabályokat törvény állapítja meg.

KILENCEDIK CÍM ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

152. cikk (1) A Szlovák Köztársaságban az alkotmánytörvények, a törvények és a további jogszabályok érvényben maradnak, feltéve, hogy a jelen alkotmánnyal nem ellentétesek. Ezek módosítására és érvénytelenítésére a Szlovák Köztársaság hatáskörrel rendelkező illetékes szervei jogosultak.

(2) A Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság törvényei és más jogszabályai érvényüket veszítik az azt követő 90. napon, amikor a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróvási Hatóságának az e jogszabályokat érvénytelenítő határozatát a törvények kihirdetésére előírt módon közzétették.

(3) A jogszabályok érvénytelenségéről a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróvási Hatósága a 130. cikkben felsorolt személyek indítványa alapján hoz döntést.

(4) Az alkotmánytörvények, a törvények és a további jogszabályok csak a jelen alkotmánnyal összhangban értelmezhetőek és alkalmazhatóak.

153. cikk A Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaságra nézve kötelező nemzetközi szerződésből eredő jogok és kötelezettségek a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság alkotmánytörvénye által meghatározott vagy a Szlovák Köztársaság és a Cseh Köztársaság közötti megállapodás szerinti terjedelemben szállnak át a Szlovák Köztársaságra.

154. cikk (1) A cseh-szlovák szövetségi államról szóló 143/1968. sz. alkotmánytörvény 103. cikke alapján megválasztott Szlovák Nemzeti Tanács a jelen alkotmány szerinti Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa néven gyakorolja tovább hatásköreit. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának megbízási idejét a Szlovák Nemzeti Tanács megválasztásának napjától kell számítani.

(2) A cseh-szlovák szövetségi államról szóló 143/1968. sz. alkotmánytörvény 122. cikk (1) bekezdés a) pontja alapján kinevezett szlovák kormányt a jelen alkotmány alapján kinevezett kormánynak kell tekinteni.

(3) A Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának az eddigi jogszabályok alapján kinevezett elnöke, valamint az eddigi jogszabályok alapján kinevezett legfőbb ügyész a jelen alkotmány alapján történő beiktatásukig maradnak tisztségükben.

(4) A Szlovák Köztársaság bíróságainak az eddigi jogszabályok alapján kinevezett bíráit a jelen alkotmány szerint határozatlan időre kinevezettnek kell tekinteni.

154.a cikk A Szlovák Köztársaság elnökének jelen alkotmánytörvény alapján történő választását a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke a 101. cikk (10) bekezdése szerinti törvény hatályba lépését követő 30 napon belül tűzi ki.

154.b cikk (1) A jelen alkotmánytörvény hatályba lépését megelőzően négy évre megválasztott bírót a megbízási ideje leteltével a Szlovák Köztársaság elnöke a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa javaslatára határozatlan időre nevezi ki akkor is, ha a kinevezése napján a bíró még nem töltötte be 30. életévét.

(2) Az eddigi jogszabályok alapján határozatlan időre választott bírakat a jelen alkotmánytörvény alapján megválasztott bírának kell tekinteni.

(3) A jelen alkotmánytörvény hatályba lépését megelőzően kinevezett alkotmánybírákra a 134. cikk (2) bekezdésének első mondata és a (3) bekezdés második mondata nem vonatkozik.

154.c cikk (1) A szlovák jogrend részét képezik a Szlovák Köztársaság által ratifikált és a jelen alkotmánytörvény hatályba lépését megelőzően törvényben meghatározott módon kihirdetett, emberi jogokra és alapvető szabadságokra vonatkozó nemzetközi szerződések, és ezek törvénnyel szemben elsőbbséget élveznek, ha kiterjesztett alkotmányos jogot és szabadságot biztosítanak.

(2) A Szlovák Köztársaság által ratifikált és a jelen alkotmánytörvény hatályba lépését megelőzően törvényben meghatározott módon kihirdetett egyéb nemzetközi szerződések abban az esetben képezik a szlovák jogrend részét, ha arról törvény rendelkezik.

154.d cikk (1) A bírói tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételek a 2014. szeptember 1-je előtt kinevezett bírákra is vonatkoznak. A 2014. szeptember 1-je előtt kinevezett bíró esetében az első mondat szerinti alkalmassági feltételek teljesítésével kapcsolatos állásfoglalás elfogadásáról a minősített adatok védelmét ellátó állami szervtől kapott dokumentumok és a bíró ezzel kapcsolatos nyilatkozata alapján a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa határozattal dönt. A bírói tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételek teljesítésével kapcsolatos bírói tanácsi állásfoglalás elfogadásának részletszabályait, valamint a dokumentumokkal kapcsolatos bírói nyilatkozat módját törvény állapítja meg.

(2) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának (1) bekezdés szerinti határozata ellen panasszal lehet élni, a panaszt az alkotmánybíróság bírálja el; az erre vonatkozó részletszabályokat törvény állapítja meg.

(3) Ha a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának (1) bekezdés szerinti jogerős határozata vagy a (2) bekezdés szerinti panaszt elutasító jogerős alkotmánybírói döntés alapján a 2014. szeptember 1-je előtt kinevezett bíró nem teljesíti a bírói tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételeket, a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa a köztársasági elnöknél kezdeményezi a bíró felmentését. Felmentési oknak minősül, ha a bíró nem teljesíti a bírói tisztség megfelelő ellátásához szükséges alkalmassági feltételeket.

(4) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa eddigi jogszabályok alapján kinevezett elnökének megbízatása a jelen alkotmánytörvény hatályba lépésének napján szűnik meg. A Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának elnöke mindaddig tagja marad a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsának, amíg a Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa eddigi jogszabályok alapján megválasztott tagjainak megbízási ideje tart.

(5) A Szlovák Köztársaság Bírói Tanácsa jelen alkotmánytörvény szerinti tagjának tekintendők azok a tagok, akiket az eddigi jogszabályok alapján a Szlovák Köztársaság bírái megválasztottak, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa megválasztott, a Szlovák Köztársaság elnöke kinevezett, a Szlovák Köztársaság Kormánya kinevezett; tagsági viszonyukra a korábbi jogszabályok vonatkoznak.

154.e cikk (1) A 2017. évi választások során a magasabb szintű területi egységek képviselőit és elnökeit a magasabb szintű területi egység területén lakóhellyel rendelkező lakosok általános, egyenlő és közvetlen választójog alapján, titkos szavazással, öt évre választják.

(2) A 2017-ben kezdődő választási ciklus esetében a magasabb szintű területi egységek megválasztott képviselőinek és elnökeinek megbízási idejére nem alkalmazandók a 69. cikk (5) bekezdés második mondatának és a (6) bekezdés első mondatának rendelkezései.

154.f cikk (1) A 86. cikk i) pont, a 88.a cikk és a 129.a cikk rendelkezései a Szlovák Köztársaság miniszterelnökének 1998. március 3-án kelt, 55/1998. sz. alatt közzétett, közkegyelemre vonatkozó határozatának V. és VI. cikkére, a Szlovák Köztársaság miniszterelnökének 1998. július 7-én kelt, 214/1998. sz. alatt közzétett, közkegyelemre vonatkozó határozatára, valamint a Szlovák Köztársaság elnökének 1997. december 12-én kelt, 3573/96-72-2417 eljárási számú egyéni kegyelmezési eljárásban hozott döntésére is vonatkoznak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti közkegyelem és egyéni kegyelem semmissé nyilvánításával /megszüntetésével

a) semmissé válnak / megszűnnek az állami szervek döntései, mégpedig olyan terjedelemben, amilyen terjedelemben az (1) bekezdés szerinti közkegyelem és egyéni kegyelem alapján kiadták és indokolták azokat, és

b) megszűnnek a büntetőeljárásoknak az (1) bekezdés szerinti közkegyelem és egyéni kegyelem által megalapozott törvényi akadályai; e törvényi akadályok fennállásának időtartama nem számít bele az (1) bekezdés szerinti közkegyelem és egyéni kegyelem által érintett cselekmények elévülési idejébe.

155. cikk Megszűnnek a következő alkotmánytörvények:

1. a Szlovák Nemzeti Tanács 50/1990. sz. alkotmánytörvénye a Szlovák Köztársaság nevééről, állami címeréről, állami zászlajáról, állami pecsétjéről és állami himnuszáról,

2. a Szlovák Nemzeti Tanács 79/1990. sz. alkotmánytörvénye a Szlovák Nemzeti Tanács képviselőinek számáról, a Szlovák Nemzeti Tanács képviselői, a Szlovák Köztársaság kormánytagjai, valamint a nemzeti bizottságok képviselői által teendő eskü szövegéről és a Szlovák Nemzeti Tanács megbízási idejéről,

3. a Szlovák Nemzeti Tanács 7/1992. sz. alkotmánytörvénye a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságáról.

156. cikk A Szlovák Köztársaság jelen Alkotmánya a kihirdetés napján lép hatályba, kivéve a következő rendelkezéseket: a 3. cikk (2) bekezdése, külföldi személy kiutasítása vagy más államnak történő kiadatása esetében a 23. cikk (4) bekezdése, az 53. cikk, más államnak szóló hadüzenet esetén a 84. cikk (3) bekezdése, a 86. cikk k) és l) pontja, egyetemi tanárok és rektorok kinevezése, tábormokok kinevezése és előléptetése esetén a 102. cikk g) pontja, a 102. cikk j) és k) pontjai, továbbá a 152. cikk (1) bekezdés második mondata, ha az a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság szervei által elfogadott alkotmánytörvényre, törvényre vagy jogszabályra

vonatkozik, és amelyek a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság alkotmányjogi helyzetének a jelen Alkotmány szerinti megváltozásával egyidejűleg lépnek hatályba.

I.Gašparovič s.k.

V.Mečiar s.k.

